http://mobility.cpress.cz

mobility

samostatně neprodejné
vyšlo 12. 7. 1999

Průvodce uživatele mobilních zařízení

číslo 7 ročník 1

Úspěšná prezentace

poradíme, jak ji udělat

Příslušenství mobilních telefonů

Kodak DC240

kapesní počítače nejvyšší třídy

HP Jornada 680 a NEC MobilePro 770

nová rubrika:

Můj mobil: Nokia 5110

cenový přehled: mobilní datové projektory 6
parametry a ceny mobilních datových projektorů na našem trhu

iridium v České republice 12
aktuální informace o stavu Iridia u nás

roaming podruhé 14
v zahraničí si zavoláte se službou EuroTel GO

seriály:

digitální fotografie 15
nejlepší způsoby archivace pořízených digitálních snímků

windows CE 16
budoucnost systému

mobilní servis 29
odpovědi na dotazy čtenářů

Vyhrajte mobilní telefon Siemens C25

spolupracující internetový deník
Mobil server
denní zpravodaj ze světa telekomunikací
www.mobil.cz

v nejlepším světle

Rostislav Kocman

jak udělat úspěšnou prezentaci

Každá prezentace je zaměřena především na posluchače. Dnes už je však nestačí na prezentaci jen pozvat, velmi často je nutné přijet s prezentací za nimi. Tento článek vám chce pomoci připravit prezentaci tak, aby posluchače zaujala, ale především abyste sdělili to, co jim chcete sdělit.

V dřívějších dobách, nedotčených notebooky a podobným vybavením, byly prezentace omezeny nedokonalou technikou. Promítat se dalo jen zpětnými projektory z vytištěných fólií. Příprava fólií byla náročná, a proto se prakticky více využívaly tabule, na které se dal připevnit papír s nákresy nebo se na ně dalo rovnou kreslit, ovšem

jen rukou a v nevalné kvalitě. Posluchači, kteří seděli trochu dál už navíc viděli složité obrazce, které improvizovaně prezentátor vytvářel, velmi špatně.

Dnešní technika pro mobilní prezentace se obvykle skládá z *notebooku*, výjimečně ze stolního počítače, který je připraven v prezentační místnosti, a z *datového projektoru*. Pokud se prezentace koná ve větší místnosti pro větší počet posluchačů, používá se i ozvučení. Obvykle se takové prezentace uskutečňují v prostorách, které jsou pro prezentace uzpůsobeny, takže stačí spojit zvukový výstup datového projektoru, do kterého připojíte zvuk z notebooku, se zvukovým zařízením místnosti. V případě větších prezentací je rozhodně lepší a v důsledcích i levnější využít nabídky připravených prostor, které bývají součástí každého většího hotelu, a nepokoušet se vybavit zvukovou aparaturou místnost vlastními silami.

Prezentace není ve vzduchoprázdnu

Místo, ve kterém se prezentace odehraje, je třeba pečlivě vybrat. Před samotnou prezentací si místnost musíte prohlédnout a případně ji upravit podle svých představ. Musíte vědět, kde bude umístěn datový projektor, kde budou posluchači, kde bude váš stůl s materiály a kudy se budete pohybovat.

Vhodně je třeba zvolit místo pro případné praktické ukázky – mělo by být vzadu či po stranách tak, aby nevstupovalo do zorného pole posluchačů a nerozptylovalo je. Pozor si také dejte na zatemnění místnosti, resp. na zabránění pronikání rušivého slunečního světla nebo hluku z ulice.

Dekorace a grafické ztvárnění prezentačních prostor by mělo být co nejjednodušší a nejlépe v tmavém provedení. Obrazy po stěnách nebo jasné barvy totiž odvádějí pozornost a rozptylují posluchače. Pokud posluchač nemá možnost pozorovat něco jiného, bude se věnovat prezentaci.

Pohodlně se posaďte

Důležité je rozmístění stolů s účastníky – závisí na jejich počtu, formě prezentace a její délce. U delších prezentací a u akcí pro více posluchačů je vhodné použít rozmístění formou školních lavic – tj. řad lavic za sebou. Pro kratší prezentace nebo tam, kde je kladen důraz na diskusi přednášejícího s posluchači, je vhodné zvolit rozestavení do „U".

Plátno, na které se bude promítat, by mělo být umístěno co nejvíce uprostřed a v dostatečné vzdálenosti od prvních řad, aby se někteří posluchači při sledování nemuseli příliš natáčet. Přednášející by měl stát vlevo, aby nestínil při čtení textu. Spodní okraj plátna by se měl nacházet ve výšce přibližně 1,8 m, aby na ně účastníci ze zadních řad pohodlně viděli.

Budiž světlo!

Místnost by měla být osvětlena nerovnoměrně. Nejvíce světla by mělo správně dopadat na obličej a postavu přednášejícího, protože pohyby a gestikulace rukou jsou nedílnou součástí jeho projevu. Přednášející musí být nejen slyšet, ale i vidět. Méně osvětlena by měla být část místnosti, kde jsou posluchači – přednášející na ně musí sice také vidět, ale nejdůležitější a proto nejosvětlenější částí místnosti musí zůstat on.

Naopak téměř žádné světlo by nemělo dopadat na plátno. Naprosto ideální je, pokud lze úroveň osvětlení měnit – světlo se ztlumí v případě promítání videa, místnost se naopak prosvítí při diskusi mezi posluchači a přednášejícím.

Český mobilní svět nežije ničím jiným, než **chystaným tendrem na třetího operátora**. Jeden z favoritů tendru, společnost Aliatel, se spojila s vítěznou dvojicí z Maďarska – aliancí AirTouch a Vodafone. Přinese mu to štěstí? ČTÚ zahajuje celý tendr 12. července 1999 – tehdy budou k vyzdvihnutí licenční podmínky. Vyzdvihnout si je můžete i vy; pokud vám právě přebývá osm milionů, není v tom žádný problém.

30 mobilních dnů patricka zandla

WAPu je zatím věnováno málo pozornosti, ale už o sobě dává vědět. Především tím, že zdržuje uvedení mobilních telefonů, které ho mají podporovat. Důvod? **Nová specifikace WAP verze 1.1 se opožďuje** a její schválení měl přinést až vývojářský summit WAP fóra koncem června. Jeho výsledky příště …

EuroTel spustil roaming na předplacených kartách, což v Mobilitách najdete obšírně popsáno jinde. RadioMobil kontruje prohlášením, že by se neodvážil spustit službu a testovat ji na svých zákaznících – toto ale naráží na 500 Kč roamingového kreditu, jenž EuroTel zdarma nabízí všem zákazníkům roamujícím s GO.

RadioMobil do konce července **roaming pro Twist představit nehodlá**. Projeví se to na přílivu nových klientů pro karty GO? Osobně bych řekl, že ano – a to i přes to, že EuroTel zatím žádnou reklamní kampaň na GO roaming nespustil.

Roaming snad dnes naposledy: **EuroTel nabízí kredit** pro klienty Go (500 Kč) i klasických tarifů (1 000 Kč), v RadioMobilu vám roaming alespoň novou službou **Holiday Roaming zdarma aktivují** do vybraných států.

Ericsson představil svůj portál – patrně tak reaguje na mohutnou ofenzívu Microsoftu nabídnout vlastní portálové stránky pro mobilní zařízení. Drobná chyba: zatímco Microsoft adresu svého mobilního portálu zveřejnil, portál od Ericssonu zatím není k dohledání. Inu – o bezdrátový obsah se bude bojovat …

Iridium expandovalo do Čech – byla mu zde udělena licence pro provoz, vzniklo české zastoupení, byl homologován telefon … více najdete v samostatném článku. Ale i přes snížení cen a zjednodušení cenové politiky se cena akcií Iridia drží velmi nízko a společnost je asi ve velkých problémech. Některé komentáře Iridiu hrozí krachem.

Světlo nesmí být v žádném případě ostré, bodové, ale vždy musí být tlumené a jemné.

Seznamte se: technika

Každé zařízení se ovládá jinak, i když principy ovládání si jsou podobné. Proto se ještě před prezentací seznamte s detailním ovládáním těch funkcí zařízení, které budete používat. Na posluchače rozhodně nepůsobí dobře, když pobíháte okolo projektoru s manuálem v ruce. Při větších a technicky náročnějších prezentacích se vyplatí mít s sebou operátora, který se bude starat o technické zajištění prezentace, zatímco vy se zaměříte na samotnou prezentaci. Zajímavou alternativou také může být pronajmutí prezentační místnosti i s technickou obsluhou od specializovaných firem.

K většině datových projektorů jsou k dispozici dálková ovládání. Rozhodně se je naučte používat, protože například přepnutí mezi zdroji dat (notebook/videopřehrávač) působí lépe než dlouhé přepojování kabelů. Dálková ovládání dalších přístrojů mějte položena na stole, v ruce držte vždy jen ovladač od datového projektoru.

Pro zvýraznění nebo ukázání jsou oblíbená laserová ukazovátka, která však ne vždy musí splňovat vaše představy. Laserové ukazovátko by mělo být integrované v dálkovém ovládání, mnohem výhodnější je ale použití speciálních efektů, pokud jimi datový projektor disponuje. Jestliže laserové ukazovátko používáte, dejte si pozor na zbytečné pohyby po obraze, jako je např. několikanásobné podtrhávání, neustálé kroužení apod.

Člověk na prvním místě

Posluchači očekávají, že jim přednášející odpoví na každou otázku. Měl by proto být připraven na nejběžnější dotazy, ale zazmatkovat by neměl ani při těch složitějších. Odpovědi musí být maximálně přesné a výstižné – pokud nebudete znát konkrétní odpověď, klidně odpovězte „Bohužel nevím“. Přednášející je také jen člověk. Výborné je odpovědět posluchači, že odpověď zjistíte o přestávce – nutné je však skutečně odpověď zjistit.

Dotazy čtenářů si poznamenávejte, protože vám můžou pomoci při tvorbě další prezentace a samozřejmě vám pomůžou provést změny v té současné.

Pozor na jazyk

Svůj projev při prezentaci si připravte předem a vyvarujte se takových částí, které můžou snížit váš kredit přednášejícího směrem k pouličnímu trhovci.

- Nepoužívejte ohromující nebo obecná slova, ale spíše technická a vysvětlující. Mezi posluchači tak vznikne dojem, že se v problematice orientujete, a nebudou mít pocit, že problému nerozumíte.
- Nepoužívejte známé fráze a slovní spojení, ale především vlastní slova. Při používání frází můžou mít posluchači dojem, že stačilo jen rozdat reklamní letáky a že se tohoto předvádění nemuseli zúčastnit. Extrémním a nejhorším případem je, když pouze čtete texty právě zobrazené na

cíl prezentace

Před vytvořením prezentace je nutné definovat její cíl. Základní předměty prezentace jsou tyto:

- informace o novém produktu nebo technologii;
- rozšiřování povědomí (angličtina má výraz mindshare) o společnosti nebo instituci;
- informace o vizi či projektu.

Stejně tak existují tři základní motivy, cíle prezentací:

- přesvědčit účastníky prezentace o koupi výrobku nebo technologie;
- přesvědčit účastníky prezentace o investici do vašeho podniku, o její skvělé budoucnosti;
- přesvědčit účastníky prezentace o změně názoru na výrobek/technologii/podnik.

když prezentuji pro ...

jednoho posluchače

- Posluchače je vhodné poznat dopředu – jeho zájmy, odbornost, postavení ve firmě, rozhodovací pravomoci …
- K prezentaci pohodlně postačí notebook se svým displejem a vestavěnou zvukovou kartou.
- Prezentace by měla být méně formálnější.
- Důraz by měl být kladen na dotazy posluchači, na jeho odpovědi a na diskusi.
- Drobné chybičky budou obvykle prominuty a poslouží k vytvoření lepší atmosféry.

2–3 posluchače

- K notebooku je vhodné připojit počítačový monitor, někdy ale stačí i malý displej notebooku; pokud však máte datový projektor k dispozici, neváhejte ho použít.
- Není nutné klást příliš velký důraz na formálnost.
- Je vhodné donutit posluchače k diskusi nad prezentovaným tématem (projektem, výrobkem, technologií) a na základě jejich připomínek a dotazů; uzpůsobit prezentaci.
- Chybičky lze tolerovat, ale raději se jich vyvarujte.

10–15 posluchačů

- Obraz se promítá datovým projektorem na plátno.
- Zvuk je možné zajistit kvalitnějšími (dostatečně výkonnými) počítačovými reproduktory, záleží však na akustice prostoru – někdy se obejdete bez ozvučení.
- Přednášející si udržuje od posluchačů jistý odstup.
- Žádné chyby už nejsou promíjeny.
- Přednášející musí být vhodně oblečen.
- Po skončení prezentace je vhodná diskuse s jednotlivými skupinkami posluchačů, které přednáška zaujala.

30 a více posluchačů

- Přednášející by měl mít asistenta, zajišťujícího ovládání techniky.
- Místnost je vhodné ozvučit profesionální zvukovou aparaturou.
- Místnost musí být vybavena kvalitním osvětlením.
- V průběhu prezentace nesmí nastat chyba – musí být precizní.
- Dotazy z publika je třeba v průběhu přednášení prezentace vyloučit, ale dát jim prostor ve vyhrazeném čase.
- Diskuse je přípustná až po skončení prezentace a je časově omezena

text, grafika, nebo obojí?

Nejvyužívanější základní smysly

Nejvíce informací člověk získá prostřednictvím zraku – až 75 %. Na druhém a třetím místě jsou přibližně shodně sluch a hmat. Proto je třeba při prezentaci nutné klást důraz na použité vizuální prvky prezentace.

Grafika řekne více než slova

Podle průzkumu University of California z Los Angeles je až 55 % informací, které utkví posluchačům v paměti (tzn. naučí se je), přijato prostřednictvím vizuálních prvků. Zvukovou cestou zůstane v paměti 38 % získaných informací a na prostý text zbývá jen 7 %! Ideální je kombinace vizuálních prvků a zvuku, tzn. grafů a obrázků, které vhodně okomentujete a vysvětlíte. Účinnost zapamatování je v této kombinaci vysoká.

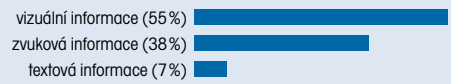

Vizuální prvky urychlují prezentaci

Především v případě manažerů platí, že čas jsou peníze – obvykle dost velké. Proto je třeba zkrátit prezentaci na menší časový úsek, ale při předání stejných informací. Při použití vizuálních prvků je průměrná prezentace kratší o 26,8 % času. Průzkum University of Minnesota prokázal, že průměrná prezentace s využitím vizuálních prvků trvá jen 18,6 minut, zatímco čistě hlasová nebo textová prezentace spotřebuje pro předání stejných informací až 23,6 minut.

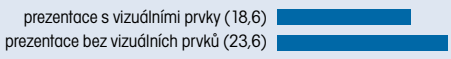

Z těchto grafů a poznatků jednoznačně vyplývá, že se vyplatí při prezentaci využívat vizuálních prvků – grafů, obrázků, praktických ukázek – které doplníte slovním vysvětlením. Zvýšíte tak účinnost předání informací posluchačům a zkrátíte čas, který potřebujete k dosažení tohoto cíle.

Zapamatované informace

Předchozímu poznatku odpovídá i průzkum Whartonova výzkumného střediska – při slovní prezentaci utkví posluchačům v paměti jen 10 % všech informací, které v průběhu prezentace zazní. Ale při použití vizuálních prvků stoupá tato hodnota až k 38 %.

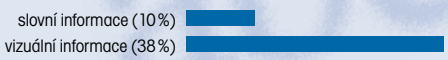

plátně. Přednášející by měl upozorňovat především na to, co není z vizuální prezentace jasné.

- Nepoužívejte oborový slang; pokud posluchači nejsou se stoprocentní jistotou ze stejného oboru, nepoužívejte ani zkratky. Když se pro tyto výrazy přece jenom rozhodnete, věnujte úvod jejich vysvětlení, a pokud možno tento slovníček předejte posluchačům i v tištěné podobě.
- Vyvarujte se citoslovcí („ehm“ apod.), která jen způsobují, že vaše řeč není plynulá, a proto není srozumitelná.

- Mluvte zřetelně, přesně vyslovujte, ale nemluvte příliš rozvláčně.
- Pokud se prezentace zabývá odbornější problematikou, nebo je delší, je vždy dobré připravit tištěné podklady. Měly by obsahovat program prezentace a případný slovníček; obvykle je také vhodné vytisknout obsah jednotlivých stránek prezentace. Výborné je rovněž přiložit tištěné materiály o službě, výrobku nebo technologii, pokud je máte k dispozici, stejně jako další zdroje, které posluchačům pomůžou lépe pochopit přednášku. Během prezentace si nehrajte s brýlemi, s perem, knoflíky a už vůbec ne s kravatou. Ruce do kalhot si může dát opravdu jen ignorant a hazardér. Během pohybu při prezentaci by vám neměly v kapse cinkat mince, a pokud vám zazvoní mobilní telefon, můžete prezentaci ukončit, protože vás posluchači už nebudou brát vážně. Stejně tak není přípustné pročesávat si prsty vlasy, vousy nebo obočí.

Nejdůležitější na celé prezentaci je její začátek. V jeho průběhu totiž musíte získat dostatečné sebevědomí a najít řečnické tempo prezentace. Prvních několik minut (doporučují se tři) prezentace se naučte nazpaměť.

Místnost je tu pro vás

Všichni posluchači prezentace by měli vidět celé tělo přednášejícího – komunikuje s nimi totiž také svými pohyby a gestikulací rukou. Proto je dobré u větších prezentací zvolit místnost s pódiem, aby přednášejícího viděli všichni.

Při pohybu rukou si ale počínejte opatrně. Je sice třeba dělat různá gesta, neměli byste však vypadat jako dopravní policista na křižovatce.

Nestůjte na místě, ale pohybujte se po přední části místnosti. Vždy se snažte pohybovat tak, aby vás viděli všichni posluchači ve své přirozené poloze a abyste nezacláněli prezentaci. Když budete stát na jednom místě, stůjte rovně a nekývejte sebou.

Důležitý je také vizuální kontakt. Dívejte se jednotlivým posluchačům do očí (nejdéle 2–3 sekundy) a netěkejte z jedné strany na druhou. Dívat se můžete i za posluchače dozadu, nesmíte se ale dívat před ně nebo snad pod sebe. Přednášející mužského pohlaví se smí dámám dívat jen do obličeje, každého pohledu jinam si totiž snadno všimnou i všichni ostatní.

Obrázky přitahují, ale můžou i odradit

Velká opatrnost je nutná při výběru barev, které budou v prezentaci použity. Musíte si totiž uvědomit, že jemné odstíny barev viditelné na počítači nebudou správně zobrazeny na plátně. Je třeba zvolit dostatečně kontrastní barvy pro text i grafiku, protože cílem prezentace není umělecké dílo, ale předání informace.

Pro barvu pozadí je vhodné zvolit tmavou barvu, naopak text musí být světlý. Ideální kombinace barev je tmavě fialové až černé pozadí a bílý až žlutý text. Pokud je pozadí světlé a text tmavý, působí text rozmazaně a pozadí naopak rušivě svítí (v místnosti je totiž obvykle přítmí).

Každý zkušený přednášející ví, že videoukázky jsou zaručeným uspávadlem. Proto by jejich délka měla být minimální. Nejvhodnější je pouštění krátkých sekvencí o délce maximálně několika minut.

Před delší videoukázkou by měla být přestávka – posluchači se trochu osvěží. Než pustíte vi-

otázky, na které se vyplatí znát odpověď

Abyste mohli připravit úspěšnou prezentaci, musíte znát správné odpovědi na následující otázky. Potom můžete připravit prezentaci „ušitou na míru“.

Posluchači

- Jaká je odbornost posluchačů? (studenti, odborníci, laici, obeznámení laici, …)
- Jaké je jejich postavení ve firmě? (uživatelé, obchodníci, management s rozhodovacími pravomocemi, …)
- Kolik toho už o předmětu prezentace ví?
- Budou rozumět technické řeči?
- Jaké jsou jejich zájmy, v jakém prostředí se pohybují?
- Jak budou oblečeni? (neformálně, budou v obleku, …)
- Jak dlouho bude prezentace trvat?
- Jaký je vztah posluchačů k vám či vaší firmě? (nenávistný, nepřátelský, neutrální, přátelský, nadšený)

Organizace prezentace

- Z jakých firem jsou posluchači?
- Kdo je sponzorem prezentace?
- Kdo je za prezentaci technicky odpovědný?

desetkrát o úspěšné prezentaci

1. Nejdůležitější na prezentaci je začátek, kdy si musíte získat posluchače na svou stranu.
Proto se naučte první tři minuty nazpaměť

2. Dotazy čtenářů si poznamenávejte.
Pomůžou vám při tvorbě další prezentace.

3. Nebojte se vystupování před skupinou lidí.
Na prvních místech příčin strachu přibližně 40 % lidí uvádí strach z veřejného vystupování. Většina posluchačů má stejné problémy jako vy. Proto si představujte, že mluvíte sám pro sebe.

4. V počítačové prezentaci použijte na pozadí tmavou barvu, pro text světlou.
Ideální je kombinace tmavě fialové až černé pro pozadí a bílé až žluté pro text.

5. Celou prezentaci si nanečisto vyzkoušejte přibližně den před skutečným termínem.
Celou si ji zopakujte a požádejte někoho o hodnocení z pohledu posluchačů. Posledních pár hodin před prezentací věnujte na vyhledání případných technických problémů a jejich odstranění.

6. Vhodně se oblékněte.
Oblek stejně jako kostým by měl mít tmavé barvy. Před vystoupením se zkontrolujte v zrcadle. Muži, kteří nosí hladkou tvář, by měli být pečlivě oholeni. Posluchači vás budou pozorně sledovat, a pokud budete vědět, že by na vašem vzhledu mohli najít něco, o čem víte, že není v pořádku, budete nervózní a strnulí.

7. Pokud neznáte odpověď, říkejte „nevím“.
Je to lepší, než si odpověď vymyslet nebo sdělovat nic neříkající fráze.

8. Pokud budete ukazovat rukou na plátno, postavte se na levou stranu.
Ukazovat budete levou rukou, v úhlu přibližně 45°.

9. Je výhodné rozdat posluchačům prezentaci na disketách nebo CD-ROM,
aby si ji mohli později v klidu prostudovat sami.

10. Při přípravě před prezentací vyzkoušejte funkci mikrofonu.
Především s ním postupně procházejte všechna místa, na která hodláte v průběhu prezentace vstoupit, a přitom neustále mluvte. Objevíte tak oblasti, kde vzniká zpětná vazba (pískání v reproduktorech). Tato místa si zapamatujte a při prezentaci se jim pečlivě vyhýbejte. I když jde o technologický problém, hloupě budete při zapískání reproduktorů vypadat vy, nemluvě o zmatku, který vznikne při vašem pokusu co nejrychleji najít místo, kde pískání přestane.

deo, popište posluchačům, co uvidí. Mluvte o zajímavostech, ale neprozraďte detaily. Řekněte, že nejzajímavější je konec (musí tam ale opravdu být něco zajímavého), posluchači budou na tuto část čekat soustředění, aby ji náhodou nepropásli.

Výuka (např. přednáška na vysoké škole) je vlastně také formou prezentace – platí pro ni stejná pravidla a zásady jako pro prezentaci v komerční sféře.

Přestávky jsou užitečné

Přestávky jsou nutné a musí se naplánovat dopředu. Ideální frekvence je deset minut přestávky na každou hodinu prezentace. První přestávka by měla být krátká, další by se měly plynule prodlužovat až do tří čtvrtin prezentace, kdy se začne délka přestávek dramaticky zmenšovat. Pokud je prezentace dlouhá, měla by být zlomovým bodem přestávka na oběd či občerstvení.

Zkušenosti říkají, že každá přestávka (a zvláště ta na oběd) je vždy přetažena, takže s tím počítejte při sestavování časového plánu prezentace.

na co před prezentací nezapomenout

Prezentace
- ☐ prezentace na pevném disku notebooku
- ☐ datové médium s prezentací (nejlépe CD–ROM)
- ☐ druhé záložní médium s prezentací

Notebook
- ☐ externí zdroj
- ☐ nabitá baterie
- ☐ popis jednotlivých konektorů a uživatelský manuál
- ☐ telefonní číslo na technickou podporu výrobce

Projektor
- ☐ dálkové ovládání (včetně náhradních baterií)
- ☐ napájecí kabel
- ☐ kabel pro spojení s notebookem
- ☐ kabel pro spojení s videopřehrávačem
- ☐ uživatelský návod
- ☐ telefonní číslo na technickou podporu výrobce

Příslušenství
- ☐ prodlužovací napájecí kabel
- ☐ prodlužovací videokabel

Pokud cestujete do jiné země
- ☐ konektor pro elektrickou zástrčku, která je v cílové zemi standardem
- ☐ doklady od notebooku a projektoru
- ☐ telefonní čísla na technickou podporu výrobce v cílové zemi

Přestávky by měly být na strategických bodech prezentace, protože pomáhají udržovat koncentraci. Ideální je udělat přestávku vždy po vyčerpání celé problematiky s tím, že o přestávce se všichni můžou podívat na praktické ukázky a vše si sami můžou vyzkoušet. Před započetím malých přestávek neříkejte posluchačům, jak dlouho bude přestávka trvat. Odhadněte okamžik, kdy je dobré přestávku ukončit, a to také učiňte.

Pokud si nejste jisti, kdy posluchači chtějí (nebo potřebují) přestávku, zeptejte se, kdy by jim vyhovovala, a snažte se jejich přání přizpůsobit – budou přátelštější, protože budou mít pocit, že můžou prezentaci sami ovlivnit. ■

mobilní dataprojektory na našem trhu

výrobce	produkt	rozlišení	komprimace	výkon (lm)	technologie	kontrast	hmotnost (kg)	cena	distributor
3M	MP8610	800		500	LCD	200:1	6	110 000 Kč	A&A
3M	MP8620	800		450	LCD	100:1	4,9	100 000 Kč	A&A
3M	MP8640	800		650	LCD	100:1	8	160 000 Kč	A&A
3M	MP8730	1 024		550	LCD	100:1	8,4	225 000 Kč	A&A
A+K	EMP 5100	800	1 024	750	LCD	300:1	6,6	190 000 Kč	ManSys
A+K	EMP 5300	800	1 024	1 200	LCD	350:1	6,2	250 000 Kč	ManSys
A+K	EMP 5500	800	1 024	650	LCD	300:1	4,2	210 000 Kč	ManSys
A+K	EMP 7100	1 024	1 280	750	LCD	300:1	6,6	290 000 Kč	ManSys
A+K	EMP 7200	1 024	1 280	1 000	LCD	350:1	6,2	290 000 Kč	ManSys
A+K	EMP 7500	1 024	1 280	800	LCD	300:1	4,2	290 000 Kč	ManSys
A+K	VPL-SC50E	800	1 024	600	LCD	150:1	3,7	170 000 Kč	ManSys
A+K	VPL-S 900	800	1 280	1 000	LCD	150:1	5,8	220 000 Kč	ManSys
A+K	AstroBeam 530	800	1 024	500	DLP	230:1	4,5	140 000 Kč	ManSys
ASK	A4 Compact	800	1 152	650	LCD	300:1	3,5	200 000 Kč	Complex, AV Media
ASK	C1 Compact	800	1 024	750	LCD		3,9	200 000 Kč	Complex
ASK	Impression 880	800	1 152	400	LCD	100:1	8,5	100 000 Kč	AV Media
ASK	Impression A6+	1 024	1 600	650	LCD	300:1	5	240 000 Kč	Complex, AV Media
ASK	Impression A8	800	1 280	1 200	LCD	300:1	4,9	260 000 Kč	Complex, AV Media
ASK	Impression A10	1 024	1 600	1 200	LCD	300:1	4,9	370 000 Kč	Complex, AV Media
Boxlight	CD-40m	800	1 024	700	DLP	400:1	3	150 000 Kč	ManSys
Boxlight	CD-550m	1 024	1 280	1 000	DLP	400:1	3,3	240 000 Kč	ManSys
Boxlight	CP-10t	800	1 024	600	LCD	300:1	3,9	170 000 Kč	ManSys
Boxlight	MP-20t	800	1 024	1 250	LCD	300:1	6,6	230 000 Kč	ManSys
Boxlight	MP-30t	1 024	1 280	1 400	LCD	300:1	6,6	340 000 Kč	ManSys
Boxlight	MP-350m	1 024	1 280	800	LCD	300:1	4,4	280 000 Kč	ManSys
Boxlight	MP-83i	800	1 024	500	LCD	200:1	5,4	150 000 Kč	ManSys
CTX Opto	EzPro 550	800		300	LCD	200:1	4,2	90 000 Kč	System Pro, Complex
CTX Opto	EzPro 585	800	1 024	450	LCD		4,7	110 000 Kč	Complex
CTX Opto	EzPro 610	800	1 024	600	LCD		4,5	160 000 Kč	Complex
CTX Opto	EzPro 680	1 024	1 280	450	LCD		5,7	290 000 Kč	Complex
CTX Opto	EzPro 700	800	1 024	600	DLP	200:1	4,5	185 000 Kč	Complex
Hitachi	CP-S 830	800	1 024	500	LCD	200:1	5	150 000 Kč	Mediatronic, Complex
Hitachi	CP-L 850	800	1 024	650	LCD	100:1	8,9	195 000 Kč	Complex
InFocus	LP 330	1 024	1 280	650	DLP	400:1	2,2	265 000 Kč	Softir
InFocus	LP 400	800	1 024	700	DLP	400:1	3,1	170 000 Kč	Softir
InFocus	LP 425-ZOOM	800	1 024	1 000	DLP	400:1	3,4	215 000 Kč	Softir
InFocus	LP 435-ZOOM	1 024	1 280	1 000	DLP	400:1	3,4	290 000 Kč	Softir
InFocus	LP 725	800	1 024	750	LCD	300:1	5,4	200 000 Kč	Softir
InFocus	LP 735	1 024	1 280	650	LCD	300:1	5,4	250 000 Kč	Softir
InFocus	LP 750	1 024	1 280	800	LCD	300:1	4,4	270 000 Kč	Softir
JVC	LX D700	800	1 024	750	LCD	300:1	6,5	235 000 Kč	Megavision Prag, Mediatronic
JVC	LX D1000	1 024	1 280	1 000	LCD		6,5	300 000 Kč	Megavision Prag, Mediatronic
Liesegang	ddv 1500	1 024		1 600	DLP		7,2	420 000 Kč	Manta
Liesegang	dv 295	800	1 024	600	LCD	200:1	4,9	195 000 Kč	Manta
Liesegang	dv 315	1 024		700	LCD		4,5	280 000 Kč	Manta
Liesegang	dv 330	1 024		1 100	LCD		8	300 000 Kč	Manta
Liesegang	dv 610	800		500	LCD	200:1	5,9	100 000 Kč	Manta
Mitsubishi	LVP-S120	800	1 024	800	LCD	200:1	4,5	155 000 Kč	Nowatron, Complex
Mitsubishi	LVP-X120	1 024	1 280	1 000	LCD		4,5	220 000 Kč	Nowatron Elektronik
Mitsubishi	LVP-X200	1 024	1 280	1 200	LCD	250:1	9,8	260 000 Kč	Nowatron Elektronik
NEC	MultiSync LT 81	800	1 024	800	DLP	180:1	4,5	235 000 Kč	Manta
NEC	MultiSync LT 100	1 024	1 280	1 000	DLP	180:1	4,9	330 000 Kč	Manta
NEC	MultiSync MT 820	800	1 024	750	LCD	200:1	7,5	230 000 Kč	Manta
NEC	MultiSync MT 830+	800	1 024	1 250	LCD	300:1	7,5	260 000 Kč	Manta
NEC	MultiSync MT 1030+	1 024	1 280	1 250	LCD	300:1	7,5	340 000 Kč	Manta
NEC	MultiSync MT 1035	1 024	1 280	1 300	LCD	300:1	7,5	440 000 Kč	Manta
NEC	MultiSync GT 2000	1 280	1 600	750	LCD		7,5	800 000 Kč	Manta
Panasonic	PT-L 595	800	1 024	600	LCD	200:1	9,8	200 000 Kč	AV Media
Panasonic	PT-L 597E	800	1 024	1 700	LCD		9,2	350 000 Kč	Complex
Panasonic	PT-L 795	1 024	1 280	650	LCD		9,8	300 000 Kč	Complex, AV Media
Philips	ProScreen 4600 Endurance	800	1 280	500	LCD	150:1	8	170 000 Kč	Complex
Philips	ProScreen 4600E Impact	800	1 280	650	LCD	150:1	8	180 000 Kč	Complex
Philips	ProScreen 4650	800	1 280	850	LCD		7,5	190 000 Kč	Complex
Philips	Hopper SV10	800	1 280	600	LCD		5,5	190 000 Kč	Complex
Philips	ProScreen 4100	800	1 280	300	LCD		8	100 000 Kč	Complex
Philips	ProScreen 4750	1 024	1 280	750	LCD		7,5	260 000 Kč	Complex
Philips	ProScreen 4750 Impact	1 024	1 280	1 000	LCD		7,5	320 000 Kč	Complex
PLUS	PJ 110	1 024	1 280	1 600	LCD	200:1	9,4	610 000 Kč	Manta
PLUS	U2 1080	1 024	1 280	700	DLP	350:1	2,6	380 000 Kč	Manta
PLUS	U2 870	800	1 024	700	DLP	250:1	2,6	290 000 Kč	Manta
PLUS	UP 1100	1 024	1 280	900	DLP		4,5	350 000 Kč	Manta
PLUS	UP 800	800	1 024	600	DLP		4,5	200 000 Kč	Manta
PLUS	UP 880	800	1 024	800	DLP		4,5	250 000 Kč	Manta
Polaroid	Polaview 211 E	800	1 024	650	LCD	200:1	9,5	210 000 Kč	Conquest
Polaroid	Polaview 215 E	800	1 024	600	LCD	150:1	9,5	115 000 Kč	Conquest
Polaroid	Polaview 315	1 024	1 280	600	LCD	200:1	9,5	400 000 Kč	Conquest
Polaroid	Polaview 330	1 024	1 280	700	LCD	200:1	5,85	300 000 Kč	Conquest
Proxima	DP 5800	800	1 024	650	LCD	100:1	8,9	170 000 Kč	Complex, AV Media
Proxima	DP 5900	800	1 024	700	LCD	250:1	5,8	190 000 Kč	Complex, AV Media
Proxima	DP 5950	800	1 024	1 250	LCD		6,6	260 000 Kč	Complex
Proxima	DP 9210	1 024	1 280	600	LCD	250:1	6,4	250 000 Kč	AV Media
Proxima	DP 9250	1 024	1 280	1 400	LCD		6,6	360 000 Kč	Complex
Proxima	Pro AV9310	1 024	1 280	2 100	LCD	250:1	18	470 000 Kč	Complex
Proxima	UltraLight DS1	800	1 024	600	DLP	200:1	4,5	185 000 Kč	Complex, AV Media
Proxima	UltraLight LS1	800	1 024	600	LCD		3,9	170 000 Kč	Complex, AV Media
Sanyo	PLC 5605E	800	1 024	700	LCD	250:1	5,8	200 000 Kč	Complex
Sanyo	PLC SU15	800	1 024	600	LCD		3,9	210 000 Kč	Complex
Sanyo	PLC SP10	800	1 024	1 250	LCD		6,6	290 000 Kč	Complex
Sanyo	PLC XP10	1 024	1 280	1 400	LCD		6,6	390 000 Kč	Complex
Sharp	XG-NV2E	800	1 024	700	LCD	200:1	6,6	190 000 Kč	Mediatronic
Sharp	XG-NV4E	800	1 024	600	LCD	200:1	4,5	200 000 Kč	Mediatronic
Sharp	XG-NV3XE	1 024	1 280	600	LCD	200:1	6,6	240 000 Kč	Mediatronic
Sharp	XG-NV5E	1 024	1 600	600	LCD	200:1	4,5	290 000 Kč	Mediatronic
Sony	VPL-SC50U	800	1 024	500	LCD	150:1	3,7	160 000 Kč	AV Media
Sony	VPL-S 600	800	1 024	650	LCD		5,8	200 000 Kč	AV Media
Sony	VPL-X 600Q	1 024	1 280	600	LCD		5,8	270 000 Kč	AV Media

Ceny jsou orientační a bez DPH, údaje do cenové džungle poskytly následující firmy:
3M Česko, (02) 61 38 01 11 ● A&A Data Storage, (05) 41 51 51 12, www.aaa.cz ● Array Data Praha, (02) 786 93 98, www.array.cz ● AV Media, (02) 61 26 02 18, www.avmedia.cz ● Complex, (02) 311 24 57, www.complex.cz ● ConQuest Computer, (02) 67 19 31 00, www.conquest.cz ● MANSYS, (069) 661 91 59, www.mansys.cz ● MANTA Projection Systems, (067) 721 25 70, www.manta.cz ● Mediatronic, (02) 66 31 40 34, www.mediatronic.cz ● Megavision Prag, (02) 24 94 68 58, www.megavision.cz ● Nowatron Elektronik, (05) 43 16 93 61, www.nowatron.cz ● Softir, (02) 316 48 25, www.softir.cz ● System Pro, (02) 71 74 62 37, www.systempro.cz ●
Značení rozlišení, hodnota v tabulce udává šířku:
VGA, 640 × 480 ● SVGA, 800 × 600 ● Mac, SUN, 1 152 × 870 ● XGA, 1 024 × 768 ● SXGA, 1 280 × 1 024 ● UXGA, 1 600 × 1 280

z notebooku na plátno

Jiří Poláček

cenový přehled mobilních dataprojektorů na našem trhu

Uvažujete o pořízení dataprojektoru? Pak především vězte, že ani v případě nejméně výkonného modelu se nejedná o levnou záležitost. Ceny začínají na sto tisících a připlácí se zejména za větší světelný výkon, vyšší zobrazitelné rozlišení, typ a životnost lampy a v neposlední řadě za nadstandardní vybavení a komfortní ovládání. Jak se v tom všem zorientovat?

Mobilní, přesto ne do ruky

Cenová džungle v tomto čísle Mobilit je zaměřena na mobilní datové projektory – přístroje, které můžeme vzít sebou na menší prezentaci, kde potřebujeme řádově desítkám lidí „promítat“ dě-

ní na obrazovce počítače (obvykle notebooku). Vybrali jsme od různých českých distributorů přibližně sto přístrojů o hmotnostech do 10 kg lišících se výrobcem, parametry i cenou. Z některých modelových řad dataprojektorů, kde se jeden od druhého mnohdy liší jen maličkostmi, uvádíme z důvodu omezeného místa a větší přehlednosti pouze jejich typické představitele s tím, že úplný přehled je možné získat u jejich distributorů, ať již telefonicky nebo na webových stránkách (oba údaje naleznete na konci tabulky).

Váhová hranice desíti kilogramů, kterou jsme si s ohledem k nabídce trhu zvolili, samozřejmě nerozděluje dataprojektory na ty, jež se mohou honosit přízviskem „mobilní“, a na ostatní – z vyšší váhové kategorie. Někomu může mobilně mnohem lépe posloužit projektor, který za sebou bude táhnout v kufříku na kolečkách, za to se však odvděčí kvalitnějším obrazem. Trendem ve vývoji mobilních dataprojektorů je ovšem dieta – snižování hmotnosti při zachování co nejlepšího obrazu, jasného a kontrastního. Takže zatímco přístroje vážící přes pět kilogramů se přece jenom pronesou, již se objevují první modely, které je možno uchopit do ruky jako kufřík a jít – nezapomínejme totiž, že neponeseme jenom dataprojektor, ale také propojovací kabely a velmi pravděpodobně i notebook.

Drobnosti, které dnes prodávají

Nejenom muší váha, ale také uživatelská přítulnost dělá z dataprojektoru přístroj vhodný pro mobilní prezentace. Budeme-li jej mít pokaždé připojen k jinému počítači a na různých místech, určitě by nás nebavilo pokaždé ručně nastavovat grafický režim, ostření a další vlastnosti obrazu. A právě s těmito „drobnými“ zpříjemněními učinily dataprojektory velký skok vpřed. Samozřejmostí jsou automatická detekce vstupního signálu, nastavení optimálního obrazu, vstupy nejen počítačové, ale i video a audio – prakticky všechny přenosné projektory v sobě mají zabudovaný reproduktor (samozřejmě mnohdy nijak zvlášť kvalitní, nicméně pro pár zvukových efektů z počítače postačující).

Vylepšují se i způsoby propojování kabelů mezi projektorem a počítačem. Někteří výrobci dodávají univerzální kabel s více konektory na jeho koncích, pro datovou komunikaci se kromě standardního sériového portu nově nabízí také rozhraní IrDA či sběrnice USB. Takto lze dálková ovládání projektoru proměnit nejenom v ukazovátka na promítaném obrazu, ale přímo používat namísto počítačové myši. Zajímavým technologickým osvěžením u některých typů projektorů je zabudovaný slot PCMCIA pro paměťové karty, který umožňuje prezentace i bez připojeného počítače.

Za stejný peníz více užitku

Ruku v ruce s koncem výroby notebooků s displeji o rozlišení 640 × 480 mizí také z prodejní nabídky projektorů nejnižší modely s tímto rozlišením. Základem je 800 × 600 fyzicky zobrazitelných bodů (náročnější mohou sáhnout po rozlišení 1 024 × 768), přičemž většina projektorů umí pracovat i s rozlišením vyšším – buď je zobrazí celé pomocí inteligentní komprese, nebo pouze část s možností posouvání obrazu.

Na světelném výkonu záleží, do jaké míry bude nutné zatemnit místnost, aby byl promítaný obraz čitelný – čím větší, tím lepší, ovšem také znatelně dražší, dvojnásobný světelný výkon může u jinak stejného modelu cenu zvýšit o třetinu až polovinu! Hodnoty uvedené v tabulce berte obezřetně, protože se většinou jedná o maximální možné hodnoty uváděné výrobcem, reálný výkon bývá nižší a není na škodu si jej před koupí prověřit. Už jenom proto, že za mobilní dataprojektor vydáváme řádově stotisícové částky. Ceny klesají jen mírně, spíše stagnují – projektory jsou pouze vybavovány dalšími doplňky zvyšujícími jejich užitnou hodnotu. ■

málo informací?

Cenovou džungli dataprojektorů včetně podrobného vysvětlení významu jejich technických parametrů naleznete v Computeru 3/98; technologii datových projektorů můžete nalézt také na Internetu, česky například na adrese www.avmedia.cz/avnews/technolo.htm.

zhýčkané telefony

Marek Lutonský

přehled mobilního příslušenství

Ačkoliv se to může zdát zvláštní, větší část obchodů s mobilními telefony leckdy netvoří přístroje pro telefonování, ale drobné předměty pro zvýšení jejich užitné hodnoty – mobilní příslušenství. Protože je dobré mít před prodavači trochu náskok, připravili jsme článek o tom, co můžete na regálech s příslušenstvím objevit, co pro vás může být vhodné a co ne… po jeho přečtení zkrátka budete mít přehled.

Do hluboké vody postupujme pomalu

Všechny druhy příslušenství mobilních telefonů je možné rozdělit několika způsoby. Podle toho, jakou nálepku na sobě baterie/nabíječka/sada do vozu… nese, ji lze nazvat *značkovou* (to v případě, že se chlubí štítkem Ericsson, Nokia, Motorola, Siemens apod.) nebo *neznačkovou*. Ale pozor, neznačkové zboží zde v žádném případě neznamená, že jde o nekvalitní výrobek! Jde jen o rozlišení, jestli je přímo od producenta telefonu nebo od externí firmy. Tento způsob rozdělení příslušenství je populární hlavně mezi výrobci telefonů, kteří většinou důrazně varují před používáním neznačkového – tedy jiného než jejich – příslušenství. A jde to až tak daleko, že v některých případech, konkrétně třeba u Ericssonu, ztrácíte jeho používáním záruku (otázkou ovšem je, jak to lze při případném reklamačním řízení dokázat).

Mnohem lepší je, když se příslušenství dělí na *univerzální*, které je možné použít se všemi telefony, a na příslušenství *ke konkrétním přístrojům*. Při jeho nákupu pak musíte sdělit, k jakému telefonu jej chcete používat. V praxi ale neexistuje ke každému typu telefonu speciální příslušenství, v zájmu snížení nákladů bývají telefony jedné značky nebo série kompatibilní, takže používají stejné baterie, mají stejné konektory pro připojení nabíječky, stejný typ antény…

Akumulátory

Akumulátory nejsou úplně typickým příslušenstvím mobilních telefonů z toho důvodu, že mobilní telefon bez akumulátoru je jen neživým kusem železa. Ale protože akumulátor je jedinou součástí telefonu, která se používáním – přehnaně řečeno – ničí, je vhodné nebo i nutné jej po nějakém čase používání, který se však měří na dlouhé měsíce, vyměnit.

Ale i u nového telefonu je někdy vhodné uvažovat o pořízení nové baterie. Budu-li například delší dobu mimo dosah zásuvky elektrické sítě, kde bych mohl svůj telefon nabít, a přesto budu muset být v mobilním dosahu, vezmu sebou na cestu náhradní baterii. Nebo svému telefonu rovnou pořídím místo standardní nízkokapacitní, ale malinké baterie patnáctisetmiliampérového cvalíka.

před pořízením příslušenství se ujistěte, že je určeno pro váš typ mobilního telefonu

Důvodem k výměně mohou být také vibrační akumulátory, které se často dodávají jen jako příslušenství. Telefon s takovým akumulátorem potom místo nepříjemného vyzvánění může jen diskrétně vrnět v kapse.

Nabíječky

Akumulátor mobilního telefonu se musí nabíjet. Neznám sice přístroj, ke kterému by se automaticky nedodávala nabíječka, leč i u této komodity můžete svůj přístroj vylepšit. Nabíječky lze rozdělit na tři druhy:

- cestovní nabíječka
- stolní nabíječka
- nabíječka do automobilu

❶

Cestovní nabíječkou se rozumí zařízení, které zpravidla dostanete přímo k telefonu – jde o síťový adaptér pro spojení se zásuvkou elektrické sítě, na druhém konci kabelu je konektor pro připojení k telefonu.

Stolní nabíječka (❶) je pro ty, kteří si svůj telefon chtějí hýčkat. Dobíjení akumulátoru se aktivuje pouhým zasunutím mobilu do stojánku (případně následným stisknutím tlačítka). Abychom věděli, co se právě děje, blikají na stolní nabíječce kontrolky, u luxusních modelů svítí displej. Stolní nabíječky mnohdy obsahují dvě šachty – jednu pro vlastní přístroj a druhou pro dobíjení samostatné baterie, třeba té náhradní. V této šachtě umí stojánky akumulátory před nabitím také dokonale vybít a tím prodlužovat jejich životnost.

U *nabíječek pro automobily* snad ani nemá cenu popisovat jejich funkci. Důležité je snad jen to, že elektrickou energii čerpají ze zásuvky pro zapalovač, kterou jsou automobily vybaveny. Avšak pozor, před pořízením se raději přesvědčte, že váš vůz má opravdu zásuvku pro zapalovač a ne zásuvku pro elektrickou svítilnu, která má menší rozměry (např. automobily Škoda Favorit ročníku 1992 a starší).

U nabíječek do vozu se lze setkat s tajemným označením CL a CLA. Vezměte jako fakt, že CL je běžná automobilová nabíječka a typ CLA má ještě připojení na externí anténu.

Některé telefony jsou náročnější na dodržení parametrů nabíjecího proudu a může se stát, že levné nabíječky je nedodrží.

❷

Antény

Nic nenaštve mobilního telefonistu více než slabý nebo zcela chybějící signál. Pokud pokrytí zcela chybí, nepomůže ani sebelepší anténa, ovšem se slabým signálem si je možné poradit.

Než přejdeme k externím anténám, věnujme se chvíli i jejich interním kolegyním (❷). Malou anténku mobilního telefonu lze totiž leckdy snadno demontovat a odsud je jen krůček k jejímu věčnému ztracení. Proto se interní anténky běžně nabízejí zvlášť a majiteli mohou sloužit i pro odlišení od stáda podobných přístrojů – mohou být barevné, může se objevit zlatý proužek, anténka může blikat… (většina takových antén má však oproti originálním mnohem horší parametry, svítící antény navíc spotřebovávají energii).

Takové antény tedy síle signálu – oproti originální variantě – příliš nepřidají, od toho zde jsou externí antény. Můžeme je rozdělit do dvou kategorií: antény do automobilů a antény určené pro umístění v objektech.

Aby každá anténa nemusela mít desítky verzí pro konkrétní mobilní telefony, byl vymyšlen důmyslný způsob, jak tomu zabránit. Kabely všech antén jsou ukončeny univerzálním konektorem (označuje se FME) a mezi něj a mobilní telefon se připojí krátký propojovací kabel (tzv. anténní adaptér), který se nabízí pro každý mobilní telefon – prakticky pro série telefonů, protože anténní konektory bývají u telefonů jedné značky stejné. Univerzální konektor je možné také propojit s nabíječkou CLA nebo se sadou do vozu.

Anketa Živě www.zive

Používáte s mobilním telefonem hands-free sadu?
(377 hlasujících)

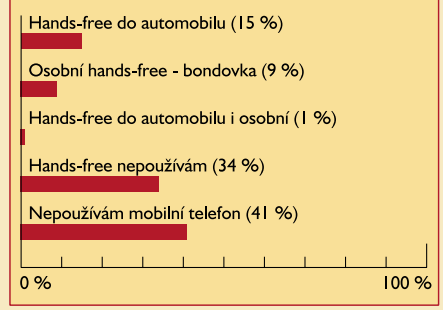

Možná se nabízí otázka, proč v automobilu používat externí anténu. Michael Faraday kdysi přišel na to, že kovové konstrukce zabraňují průchodu signálu, a takovou kovovou konstrukcí – Faradayovou klecí – je právě automobil. Oka mříže jsou sice velká, ale přece jen se negativně projeví. Kromě toho je výhodnější nevpalovat si zbytečně výkon usilovně vysílajícího telefonu do hlavy a případně pokoušet další citlivá elektronická zařízení, např. alarmy, ABS, airbagy apod.

Anténu do vozu je možné upevnit do střechy podobně jako anténu pro radiopřijímač (existují mimochodem i kombinované antény schopné přijímat rádio i signál GSM), propojovací kabel je potom „neviditelný“, vede pod čalouněním. Jiné antény je možné na střechu připevnit magneticky a kabílek skřípnout do dveří (nic mu to většinou neudělá, zdeformuje se jen pryžové těsnění dveří), další modely se upevňují na boční okénko, jiné se přilepí na zadní sklo a signál se bez nutnosti provrtání skla indukčně přenáší dovnitř vozu. Anténu je možné také umístit uvnitř automobilu, lze ji nalepit v podobě proužku na vnitřní stranu okna, ale její zisk nebude největší – před tímto použitím spíše varujeme.

Tyto typy antén je možné používat třeba i doma za oknem, ale pokud chcete mít excelentní signál, použijte speciální antény, které se podobají střešním anténám pro příjem televizního či rádiového signálu.

Se stále se blížícím termínem nástupu třetího operátora je třeba uvést, že antény jsou dnes připraveny pro převažující frekvenci 900 MHz, pro dvojnásobnou frekvenci je třeba použít speciální nebo duální anténu.

vybíráme anténu do automobilu

◗ **Pevná anténa na střechu**
klady: kabeláž je skrytá • výhodné umístění, největší efektivita (zisk) antény
zápory: složitější instalace, doporučuje se přenechat ji odborníkům

◗ **Magnetická anténa na střechu, anténa pro umístění na bočním okně**
klady: dostatečný zisk antény • snadná instalace
nerozhodně: nutnost manipulace s anténou
zápory: z důvodu mobility antény není kam umístit kabeláž

◗ **Anténa pro přilepení na okno**
klady: jde o pevné umístění, kabeláž je většinou možné skrýt za panely • horší, ale stále dostatečný zisk

Sady do vozu aneb hands-free

Jistě se shodneme na tom, že řidič telefonující při jízdě zrovna nepřispívá k bezpečnosti silničního provozu. V mnohých zemích je telefonování z automobilu bez patřičných pomůcek přímo zakázáno. Pomůckám se říká *sady pro hlasité telefonování*, často se setkáte s anglickým termínem hands-free nebo se zkratkou HF. Přeložením termínu hands-free získáme přesnou definici – jde o zařízení umožňující telefonovat bez použití rukou, které mohou bezpečně zůstat na volantu.

Nejjednodušší pomůckou je prosté sluchátko do ucha s mikrofonem a krokodýlkem pro připevnění k oděvu (❸). Terminologie je opět nesjednocená – někdy se mu říká portable hands-free, jindy přenosná sada HF, jindy třeba bondovka nebo headset. Je až neuvěřitelné, jak je toto řešení účinné: v telefonu mám nastaveno automatické zvednutí hovoru po prvním zazvonění; během něho pohodlně stihnu zastrčit sluchátko do ucha a přitom se stále můžu věnovat řízení.

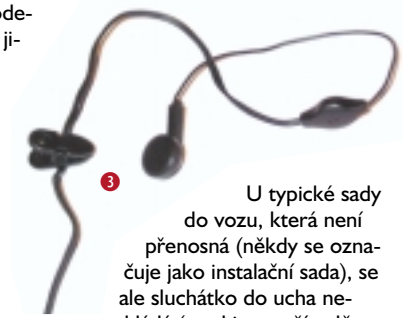

❸

U typické sady do vozu, která není přenosná (někdy se označuje jako instalační sada), se ale sluchátko do ucha nevkládá (snad jen v případě soukromého hovoru), protože hlas volajícího se z reproduktoru rozléhá po celém automobilu. Sada se skládá ze čtyř částí (❹):

◗ držák telefonu, do kterého se připojuje externí anténa
◗ reproduktor
◗ mikrofon
◗ řídící jednotka

Držák je umístěn na místě s pohodlným dosahem, reproduktor s řídící jednotkou bývá zpravidla skryt pod předním sedadlem, mikrofon je co nejblíže úst řidiče a co nejdál od reproduktoru, například na levém předním sloupku karosérie. Sady ve spolupráci s telefonem dokáží po zazvonění samy zvednout hovor, řidič tudíž nemusí šátrat po telefonu. Hands-free přímo dobíjí

VYHRAJTE MOBILNÍ TELEFON s unikátním vyzváněním

Stačí vyplnit kratičkou anketu, mít štěstí a **mobilní telefon Siemens C25 bude váš!** A není to jen obyčejný telefon, připravili jsme do něj **unikátní vyzváněcí melodii Mobilit**, se kterou svůj telefon vždy spolehlivě rozeznáte.

Neméně jedinečná je i další cena – **zbrusu nová publikace Computer Pressu** „Palm III pro manažery i fanoušky“, kterou získá dalších **devět** vylosovaných.

ANKETNÍ LÍSTEK vyplňte, vystřihněte, pošlete a vyhrajte

Používáte mobilní telefon? ☐ pokud ano, zaškrtněte políčko ...
... a doplňte jméno operátora (RadioMobil, EuroTel, Globtel)
Je to předplacená služba? ☐ zaškrtněte, pokud používáte službu Twist, GO, Easy nebo Prima

Oznámkujte rubriky Mobilit jako ve škole

Tématické články	☐	Seriály	☐
Cenová džungle	☐	Recenze	☐
Mobiliář	☐	Servis a návody	☐
Zítřky	☐	Sharewarové sloupky	☐

Jaká rubrika vám v Mobilitách chybí?

Po půl roce, kdy už náš časopis znáte, se znovu ptáme:
Předplatili byste si Mobility jako samostatný časopis? ☐ pokud ano, zaškrtněte políčko ...

jméno, adresa, e-mail:

Vyplněný anketní lístek zašlete **do 28. července 1999** na adresu redakce: **Mobility, Computer Press nám. 28. dubna 48, 635 00 Brno**
Pokud nechcete ničit časopis, můžete anketu vyplnit na naší webové stránce **mobility.cpress.cz**.
Jména vylosovaných výherců zveřejníme v čísle 8/99, které vyjde 9. srpna 1999.

telefon, při hovoru umí ztlumit autorádio a ty nejlepší sady HF je dokonce možné ovládat hlasem.

bondovka – nejlevnější hands-free

Telefonování při řízení automobilu s mobilem v ruce je hazardérství. Když už nechcete pořizovat těžkou sadu hands-free, investujte alespoň pár set korun do bondovky – sluchátka do ucha. Připevnění ke klopě saka či límečku košile zabere před jízdou deset vteřin a věřte … stojí to za to. Když ve svém telefonu nastavíte automatické zvednutí hovoru po prvním zazvonění, nebudete na něj muset ani sáhnout.

Můžete se tak třeba i připravovat na dobu, která snad není až tak vzdálená (hovoří se již o příštím roku), kdy u nás bude v automobilech zakázáno mobilní telefon bez sady hands-free používat.

Nejlevnější sady do vozu používají tzv. *poloviční duplex*. To znamená, že můžete buď poslouchat, nebo mluvit, ale nemůžete to činit najednou. Důvodem tohoto nepraktického řešení je zamezení přeslechů a zpětné vazby mezi reproduktorem a mikrofonem. Lepší a v současnosti nejprodávanější sady HF si už s přeslechy poradí, například pomocí digitálního systému, který zvuk analyzuje a filtruje.

Pro méně náročné zde jsou sady pro bezruké telefonování typu plug-in. Zapojí se do zásuvky pro autozapalovač, telefon se vloží do držáku nebo se připojí ke kablíku, přidá se mikrofon a už je možné telefonovat.

Předpokládá se, že si k instalační sadě HF pořídíte i externí anténu. Nic jiného mnohdy ani nezbývá, protože zasunutím telefonu do držáku a propojením konektorů pro externí anténu se interní anténa automaticky deaktivuje.

Stojany a držáky

Jsou-li dokumenty na vašem stole srovnány do úhledných komínků a všechny předměty mezi sebou svírají pravé úhly, měl by mít i mobilní telefon své stálé místo – třeba právě ve stojánku. Mnohem důležitější jsou ale držáky do automobilů, kde často není vhodné místo pro uložení mobilního telefonu.

Začneme – a také skončíme – s pasivními držáky. Žádné aktivní verze totiž neexistují, pasivitou se zde rozumí to, že držáky nevykonávají žádnou jinou funkci … pouze přidržují telefon na určeném místě (4). Do držáků je možné zařadit třeba i pevné sady hands-free. Jejich hlavním úkolem je však něco jiného a věnujeme se jim v jiné části článku.

Instalační sada hands-free (zleva): držák telefonu s připojením externí antény, mikrofon, řídící jednotka a reproduktor

pouze pro zručné kutily

Pokud není elektronika vaším koníčkem a elektrické rozvody automobilu jsou jen spletí naprosto stejných drátů, důrazně vám doporučujeme pro montáž sady pro hlasité telefonování navštívit odborný servis. Investice do namontování sady sice není nízká, často dosahuje až ke dvěma tisícům korunám, ale jistota z kvalitního připojení, kdy nehrozí poškození vozu ani telefonu, za to stojí.

Kolik si mám připravit?

V grafu jsou uvedeny přibližné ceny příslušenství k mobilním telefonům (bez DPH) zjištěné z ceníků firem a z návštěv v obchodech.
Může se stát, že najdete levnější i dražší zboží – graf slouží jen pro získání základního přehledu v cenách příslušenství.

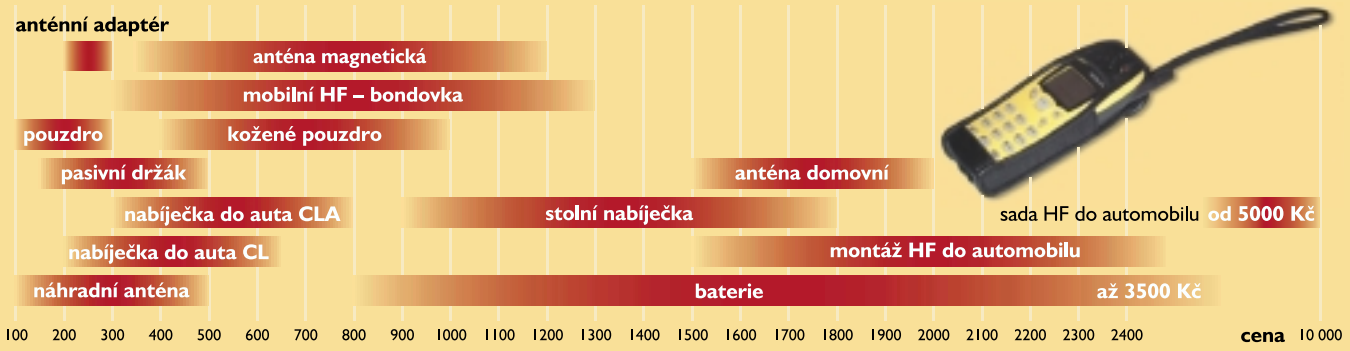

Pasivní držáky se mohou napevno montovat na vhodná místa automobilu, ale aby se nepoškodil, často se využívá již existujících otvorů (např. mřížka ventilace nebo boční stěna šachty pro autorádio).

Kromě držáků určených pro konkrétní série mobilních telefonů se nabízejí i univerzální držáky, které je možné přizpůsobit většině přístrojů. Mezi univerzální patří také magnetický držák – destička, na kterou se telefon přichytí buď díky magnetickým vlastnostem své baterie, nebo prostřednictvím plíšku připevněného na zadní plochu mobilu.

Pouzdra

Taštičky, pouzdérka, obaly … je jich nepřeberné množství a mají jediný účel: chránit telefon před účinkem nepříznivých vlivů okolního světa. Různorodé jsou tvary a také materiály. Nejlevnější pouzdra jsou z plastové fólie, napodobenin kůže, ve střední kategorii bývají textilní obaly a na špici trůní pouzdra z pravé usně, které – jsa podpořeny jménem věhlasné značky – hravě dosahují cen dotovaných telefonů. Nezapomínáme ani na tuhé skořepiny podobné pouzdrům na brýle a na vodotěsná pouzdra mobilních telefonů.

Různě jsou řešena uchycení pouzder – někde stačí poutko a závěsný háček, jinde najdeme důmyslné patenty pro snadné a zároveň bezpečné uložení telefonu za opasek, do náprsní kapsy nebo do podpaždí stylem agenta Muldera.

Nelze ale opomenout zastánce *nahatých telefonů*, kteří by svého Ericssona/Nokii/Motorolu z estetických důvodů neobalili do ochranného obalu ani za nic. Někdo zase používá pouzdro jen kvůli držáku, který mu na telefonu chybí.

Drobnosti

Článek o mobilním příslušenství skončíme u seznamu předmětů, které není možné zařadit nikam jinam. Jde například o přívěsky, tužky nebo hodinky reagující na signál GSM blikáním či vibrací. Řadíme sem i kryty telefonů (6), kterými může majitel svůj přístroj odlišit od ostatních (i u nás se u těchto krytů vžil název *housing*). Do této kategorie mohou patřit také náhradní klávesnice, přípravky pro čištění telefonů a odstraňování škrábanců … prostě cokoliv. ■

6

držák pro šetřílky

Jestli se vám nechce investovat do pasivního držáku telefonu do automobilu a přitom byste chtěli mít svůj telefon na očích, máme zde tip: mobil je možné často efektně zaháknout za pootevřený popelník ve středním panelu (předpokladem je, že jej nepoužíváte k jeho původnímu účelu). Malé telefony je možné do popelníku položit jako do zásuvky.

zeptali jsme se odborníků

Mohu ve svém telefonu s baterií typu NiMH použít baterii Li-Ion?

Pokud k tomu telefon není navržen výrobcem, nemůžete. Prvním důvodem je, že akumulátory typu Li-Ion jsou podstatně více choulostivé na správné zacházení. Jednak nesnáší hlubší vybíjení, ale zejména trpí při nešetrném nabíjení a přebíjení. Při nabíjení je třeba pečlivě hlídat stupeň nabití a tomu přizpůsobovat nabíjecí proud a napětí. Algoritmus nabíjení je komplikovanější a plné nabití Li-Ion akumulátoru trvá delší dobu.

Pokud by se akumulátor Li-Ion nabíjel jako akumulátor NiMH s podobným jmenovitým napětím, velmi brzo by došlo k jeho poškození a v krajním případě dokonce až k explozi. Naštěstí jsou akumulátory k mobilním telefonům konstruovány vždy individuálně (mám na mysli mechanické provedení pouzdra), a proto není možné provést prostou záměnu akumulátorů.

Akumulátory NiCd a NiMH mají na rozdíl od akumulátorů Li-Ion velmi plochou vybíjecí charakteristiku. To znamená, že rozdíl napětí nabitého a téměř vybitého akumulátoru je větší. Tomu musí být přizpůsobeny obvody telefonu.

Jak baterie mobilního telefonu snáší dobíjení v automobilu?

Všechny současné telefony si nabíjení vlastního akumulátoru řídí s větší či menší inteligencí samy. Sada HF a cigaretový nabíječ je pro telefon z hlediska chování stejný zdroj proudu jako síťový nabíječ. Při dlouhých cestách, kdy je telefon připojen bez přerušení několik hodin, je tedy nabíjení naprosto stejné jako doma ze síťového nabíječe.

Při krátkých cestách nebo při častém odpojování telefonu z automobilového nabíječe je situace komplikovanější. Pokud například nabitý telefon odpojíme ze sady HF a absolvujeme hodinové jednání a jeden krátký hovor, napětí akumulátoru klesne tak, že telefon nepozná, že akumulátor je v podstatě stále plně nabitý. Nabíjení se tedy rozběhne naplno a po těch několik minut, než pomalý chemismus akumulátoru způsobí, že se projeví znaky plného nabití, je akumulátor přebíjen. Tento problém řeší někteří výrobci tak, že při připojení telefonu k nabíječi telefon nejprve několik minut zkoumá, jak moc je akumulátor nabitý a teplý, a teprve po ustálení teplot a napětí rozběhne vlastní nabíjení.

Druhý problém spočívá v tom, že časté dobíjení jen částečně vybitého telefonu nebo naopak odpojování částečně nabitého akumulátoru je živnou půdou pro vznik tzv. paměťového efektu a pro zkracování životnosti akumulátoru. Proti tomu je sebevětší inteligence telefonu bezmocná a většina výrobců se tím nezabývá. Proto bych doporučil (pokud tomu nebrání další okolnosti) například při krátkých a častých pojížďkách po městě raději telefon do HF sady nepřipojovat. Toto doporučení zase odporuje zásadám bezpečnosti při řízení – kompromis si asi bude muset najít každý sám.

Ing. Ivan Hrubý
vedoucí značky Ericsson
v servisu mobilních telefonů firmy EBM

iridium v českých luzích a hájích

Marek Lutonský

novinky v satelitním telefonování

Satelitnímu komunikačnímu systému Iridium se v Mobilitách 2/99 důkladně věnoval Patrick Zandl. Od té doby se však mnoho změnilo a novinky jsou natolik důležité, že si Iridium zaslouží další článek.

Nejdříve jen v krátkosti, třeba pro ty, kteří nečetli únorové číslo, základní informace. Telekomunikační systém Iridium tvoří síť šestašedesáti satelitů, které obíhají na šesti oběžných drahách 780 kilometrů nad zemí. Satelity ovládá několik řídících center, která kontrolují jejich pohyb a vzájemnou komunikaci. Pozemní stanice – anglicky gateway – propojují satelitní síť s pozemními telekomunikačními sítěmi. To znamená, že uživatelé Iridia mohou komunikovat s kýmkoliv na pevných a pozemních mobilních telefonních sítích a opačně, ze země je možné (například z telefonů GSM) spojit se s telefony Iridium.

Iridium je telefonní sítí, která beze zbytku pokrývá celou plochu zeměkoule. Jsou zde ale omezení: komunikovat je možné pouze v prostoru s přímým výhledem na satelity, tedy ne v budovách. Každý stát navíc musí společnosti Iridium udělit licenci pro provoz, takže v současné době je celosvětové pokrytí pouze technologickým termínem.

Od Aše až k Břeclavi

První důležitou zprávou je, že před nedávnem byla Iridiu udělena licence pro provoz v České republice. Po Slovensku jsme tak druhým státem střední a východní Evropy. O několik týdnů později byl homologován satelitní telefon *Motorola 9500*, takže používání Iridia už nic nebrání.

Na akci *Den Motoroly*, kde byl satelitní telefon oficiálně představen, jsem se mohl přesvědčit, že Iridium opravdu funguje. Motorolu 9500 jsem osobně vyzkoušel, spojil jsem se se svým vlastním mobilním telefonem a navzdory vzdálenosti, kterou signál musel urazit, bylo zpoždění hlasu sice znatelné, ale nikoliv neodpustitelné, odhaduji jej na pár desetin sekundy. Kvalita hovoru byla velice slušná, jediným problémem, se kterým jsme se při krátkém testování na střeše setkali, bylo občasné nenavázání a padání spojení.

Na konečná hodnocení ale počkejme do dalšího čísla Mobilit, ve kterém byste měli najít výsledky praktického testu telefonu Motorola 9500 a sítě Iridium.

Od Aše až k Čierne nad Tisou

V souvislosti s novou strategií společnosti Iridium bylo 8. června v Praze otevřeno přímé zastoupení Iridia pro Českou a Slovenskou republiku. Ředitelem zastoupení byl jmenován pan Robert Fridrich, se kterým jsme pro časopis Connect! udělali rozhovor, jehož část si můžete přečíst v rámečku.

Úkolem zastoupení bude především vybudování nových prodejních kanálů pro satelitní telekomunikační služby a rozvíjení infrastruktury podpory prodeje.

Vyšší matematika

Společnost Iridium na tom není – z pohledu stále klesajících cen akcií – příliš dobře. Zákazníků je méně, než se původně plánovalo, a nové vedení Iridia nyní pro zvýšení jejich počtu dělá, co se dá. Vedle otevírání zastoupení v jednotlivých zemích je to také razantní změna cenové politiky. Ceny se snížily až o 65 % a byla také zjednodušena tarifní struktura. Změnu strategie lze charakterizovat orientací na zákazníka, na podporu prodeje a marketing. Dříve se Iridium soustředilo hlavně na technické řešení svého systému.

Pro přehled bude vhodné osvětlit služby a tarifní programy Iridia. Iridium zákazníkům ve svých programech nabízí:

- *Světové satelitní spojení* – telefonní spojení, které je realizováno prostřednictvím družic Iridia.
- *Světový roaming* – spojení neprochází přes družice, ale zajišťují je pozemní roamingoví partneři.
- *Světový paging* – satelitní pagery pracují i uvnitř budov a mimo klasický paging indikují hovory nepřijaté z důvodu nedosažitelnosti satelitního telefonu.

na satelitní téma

Řediteli zastoupení společnosti Iridium pro Českou republiku Robertu Fridrichovi jsme položili několik otázek. Celý rozhovor si můžete přečíst v časopisu Connect! 8/99.

Jakou cílovou skupinu zákazníků chcete oslovit? Pro koho je Iridium v České republice určeno?

Existují lidé, kteří musí být stále v dosahu, stále potřebují komunikovat. To znamená, že potřebují mít území, ve kterém se pohybují, stoprocentně pokryté signálem. A právě pro ně je Iridium určeno.

Využití však není omezeno jen na země, ve kterých nejsou operátoři GSM, protože i tam, kde je technologie GSM poměrně rozšířená, lze jen málokdy tvrdit, že je území státu kompletně pokryté. Na mysli mám třeba i USA nebo Kanadu, kde nejsou celulární systémy typu GSM rozšířeny tak jako v Evropě.

V České republice, kde je v porovnání s jinými zeměmi menší počet takových potenciálních zákazníků – tedy cestovatelů, ale spoléháme ještě na jednu věc. Uživatelé v České republice jsou velmi otevření novým technologiím, umí vzít novou věc a používat ji. Když přijde na český trh nový produkt, zdejší uživatele jsou velice schopní, vědí co s ním; hned vidí, jak jim může v jejich činnosti pomoci.

Stačí se podívat zpět do doby, kdy se mobilní telefony pro síť NMT prodávaly za stejnou cenu, za jakou my dnes prodáváme Iridium – a těchto telefonů se zde prodalo pětatřicet tisíc.

Jaký je postoj Iridia k GSM komunikaci, k operátorům GSM?

GSM není konkurentem Iridia a Iridium není náhradou za technologii GSM, právě naopak – Iridium i GSM se vzájemně doplňují, jsou partnery. Iridium má určité výhody, které nemá síť GSM, a naopak. Právě proto jsou všechny telefony Iridium dualmódové. Kromě komunikace přes satelity Iridia s nimi lze telefonovat také v sítích GSM a s operátory GSM máme roamingové smlouvy.

Přístup českých operátorů k satelitní komunikaci je výborný, podepsali jsme s nimi smlouvu o roamingu. To znamená, že všichni zákazníci EuroTelu a RadioMobilu mohou použít naši satelitní síť. Potřebují jen telefon Iridium, do kterého vloží svoji kartu SIM.

Tisk před časem poměrně katastroficky komentoval propad cen akcií společnosti Iridium, některá média tento projekt už odepisovala. Můžete se nám k tomu vyjádřit?

Cena akcie odráží očekávání trhu, jak bude firma úspěšná v budoucnu, kdyby dál pokračovala se stejnou strategií. Ale Iridium nebude pokračovat stejným způsobem jako doposud. Již se nezabýváme pouze technickým řešením, zaměřujeme se na podporu prodeje, podporujeme dealery. Cena akcií bude reflektovat tuto změnu a půjde opět nahoru.

Hodnota akcií klesla proto, že Iridium nemělo dostatek zákazníků. Opravdu jsme neměli tolik zákazníků, kolik jsme předpokládali, ale nebylo to proto, že zde nebyl požadavek trhu pro naše služby, že technologie nefungovala… bylo to kvůli tomu, že obchodní kanály nebyly vybudovány tak, jak by měly být vybudovány. Zpočátku byl také problém se zpožděním telefonních přístrojů.

Robert Fridrich při prezentaci telefonu Motorola 9500

Mám ještě další příklad změn v Iridiu: průzkumy ukázaly, že naše technologie, produkty a služby jsou velice dobře přijímány, potenciální uživatelé si myslí, že by je pro svoje potřeby mohli využít. Ale slyšeli jsme také, že ceny jsou příliš vysoké. Proto je nyní snižujeme a zjednodušujeme tarify a sazby za naše služby.

Požadavek trhu na naše produkty a služby zde stále je a věříme, že po změnách, které se právě dějí, bude mít Iridium velký úspěch. ■

◗ *Přidané služby* – hlasová schránka, příchozí textové zprávy, blokování a přesměrování hovorů.
Existují tři druhy uživatelů systému Iridium:
◗ *Uživatel s předčíslím 8816* – může využívat všech služeb Iridia z jakéhokoliv místa na světě, kde Iridium funguje. Za příchozí hovory nic neplatí.

Akcie Iridia – kupovat nebo prodávat?

Po zveřejnění zprávy o změně cenové politiky začala cena akcií Iridia růst, ale v současné době, deset dnů poté, je opět na nepříliš lichotivých devíti dolarech za akcii (v dobách největší slávy se akcie Iridia prodávala za téměř sedmdesát dolarů).

◗ *Uživatel s předčíslím 8817* – služeb Iridia využívá jen z jedné zvolené země, za příchozí hovory neplatí.
◗ *Uživatel celulárních systémů* – v satelitním telefonu používá kartu SIM svého celulárního operátora, který má s Iridiem uzavřenu roamingovou smlouvu. Za příchozí hovory proto platí podobně jako při roamingu v sítích GSM.

Krejcárek ke krejcárku

V době uzávěrky časopisu jsme ještě neměli k dispozici ceny v českých korunách, údaje v dolarech proto přepočítáváme podle současného kurzu (35,70 Kč za jeden dolar). Struktura cen však stále vypadá dosti složitě, snad pomůže počítačový program, který by v době vyjití časopisu již měl být k dispozici. Tak zatím jen pro představu:

První investicí bude pořízení satelitního telefonu (68 500 Kč a více za mobilní přístroj Motorola 9500). Aktivace služby s předčíslím 8816 je zdarma, pro rok 1999 je nulový i měsíční paušál. Za volitelnou službu *follow-me* propojující satelitní telefon s pagerem se měsíčně platí kolem tisícovky.

Minuta volání ze satelitního telefonu na pozemní sítě přijde na 106 Kč, volání na číslo 8816 stojí 51 Kč, na číslo 8817 volající zaplatí 95 Kč a na konkurenční Inmarsat 255 Kč za minutu. Některé země (v současnosti Guinea, Indie a Senegal) si k hovorům připočítávají poplatky v řádu korun. Impuls byl z původních šedesáti sekund zkrácen na deset a to krátkým hovorům výrazně pomůže.

Pokud však z Evropy voláme na evropské pozemní sítě, zaplatíme „jen“ 75 korun za jednu minutu hovoru, v jiných územních pásmech to může být ještě méně.

Jestliže s Iridiem pouze roamujete, k těmto poplatkům se ještě připočítávají další, za volání z Evropy to je asi 54 korun za minutu navíc.

Na dovolenou Iridium

Je vidět, že ani po snížení cen se Iridium nestane komunikačním prostředkem běžného člověka. Počkejme však pár měsíců na výsledky razantní změny strategie společnosti; k Iridiu se rozhodně v Mobilitách neobrátíme zády.

Přirovnání Iridia k systému NMT, které v rozhovoru použil Robert Fridrich, si dovolím ještě rozvinout: před několika lety stál mobilní telefon NMT přibližně tolik, kolik dnes stojí telefon Iridia. Podívejme se na ceny celulárních systémů GSM a NMT dnes. Netvrdím sice, že s nástupem konkurence bude křivka pádu cen tak strmá, ale věřím, že se budoucí uživatelé satelitních komunikačních systémů dočkají zajímavých překvapení. ■

www.iridium.com
nový design stránek jde v duchu s novou strategií Iridia

www.iridium.cz
české stránky Iridia

www.globalstar.com
potenciální konkurent Iridia

zítřky

Lukáš Mikšíček

integrace jako další krok

V souvislosti s mobilními telefony se často mluví o *integraci*. Myslí se tím většinou sloučení funkcí mobilních telefonů a počítačů do jednoho přístroje. V době, kdy se mobilní telefon stává běžným spotřebním zbožím, je to docela paradoxní úvaha. Počítač se totiž spotřebním zbožím stále ještě nestal a ještě nějakou dobu potrvá, než se jím stane.

Investice do takového sloučeného zařízení je z pohledu jak výrobce, tak zákazníka nejistá, protože stále není jasné, jaký operační systém zvítězí. Morální zastarávání sofwaru je o dost pomalejší než zastarávání mobilních telefonů, takže se může stát, že se jedno špatné rozhodnutí draze nevyplatí hned několikrát. Na toto téma bylo a bude jistě napsána ještě spousta článků.

Dnes bych se ale rád podíval na jiné možnosti integrace funkcí do mobilních telefonů. Konkrétně mi jde o spotřební elektroniku. Když se podíváme na mobilní telefon z pohledu funkčních celků, uvidíme rádiovou část pro vysílání a příjem na jedné straně a klávesnici, displej, mikrofon a reproduktor na straně druhé. O spojení těchto dvou konců se stará jednoúčelový počítač. Jeho úkolem je zpracovávat komunikaci v protokolu GSM a převádět data na analogový signál a opačně. To mimo jiné zahrnuje kompresi a dekompresi audiosignálu.

Dekompresi … co mi to jen připomíná? Formát MP3! A jsme doma. Nemusíme přidávat příliš hardwaru a máme tady přehrávač populárního digitálního formátu. Mobilní telefon přece obsahuje všechny prvky audiořetězce, takže by to nebyl takový problém. Stačí použít výkonnější procesor, přidat nějakou paměť a je to. Na vylepšení kvality zvukového výstupu by si asi také nikdo nestěžoval. Pro bohaté blázny by se mohla muzika přenášet přímo jako data GSM.

Nejednalo by se o žádnou revoluční změnu, nejsou zde potřebné žádné převratné technologické novinky, a přece by se mohlo jednat o komerčně úspěšný výrobek. Koho by takový kříženec telefonu a přenosného přehrávače mohl oslovit? Stačí se podívat, kolik lidí chodí po světě s mobilem a přehrávačem. Kromě toho, když už budu mít k dispozici paměť – dnes by to byl asi jeden z formátu karet flash – je možné zahrnout také funkce diktafonu. A máme univerzální přístroj spojující tři zařízení. Za každé z nich dnes zaplatíte dost peněz a skončíte se třemi displeji, třemi klávesnicemi, třemi akumulátory, třemi sadami manuálů, dvěma čtecími zařízeními pro paměť flash … , a naprostá většina z nás má jen dvě ruce.

Druhá možnost je integrovat telefon do jiného zařízení. Dnes se používá datového přenosu po mobilní síti ke sledování automobilů. Miniaturizace ale pokračuje, takže se jistě jednoho dne dočkáte kombinace navigačního přístroje GPS a GSM do jedné miniaturní štěnice. Jako každá technická hračka, má i tato kombinace spoustu možností. Starostliví rodiče mají možnost sledovat své čiperné ratolesti a podobně. Všem *velkým bratrům* by takový vynález jistě také udělal radost.

Ale abych se vrátil k myšlence z prvního odstavce – proč bych s sebou musel nosit svůj počítač? Stačí mu přece zavolat a zeptat se, na co potřebuji, ne? ■

mobility

CHCETE NÁM N CO VZKÁZAT?

VÍTE O NÁM TECH, KTERÝM BYCHOM SE M LI V NOVAT?

NAPIŠTE NÁM, JAK BY PODLE VÁS M LY MOBILITY VYPADAT

mobility@cpress.

NEJZAJÍMAV JŠÍ PODN TY OCENÍME KNIHOU Z PRODUKCE COMPUTER PRESSU

dovolená s mobilem II

Rostislav Kocman

roaming u předplacených karet

Za měsíc se v českém roamingu v sítích GSM stalo mnoho nového, a proto pokračujeme v tématu minulých Mobilit: telefonování na dovolené.

Až donedávna patřila mezi nevýhody předplacených karet nemožnost využívat roaming. Uprostřed června ale EuroTel zprovoznil testovací provoz roamingu u karet GO a pomyslně se tak dostal před RadioMobil, jehož twistující zákazníci

si zatím ze zahraničí nezavolají. RadioMobil sice zdůrazňuje, že nové technologie nehodlá testovat na svých zákaznících a že mezi majiteli karet Twist o roaming není zájem … myslím si však, že se i u Paegasu na roamingu tvrdě pracuje.

Největším problémem roamingu u předplacených karet je okamžité zúčtování a ve vlastním ústředí; ne zprostředkovaně jako u roamingu pro tarify (toto zúčtování trvá velmi dlouho, dny i týdny). S předplacenými kartami je možné o drobnou částku překročit kredit, který je odečten až po dalším dobití karty. Pokud by zúčtování probíhalo později, jako je tomu u klasického roamingu, bylo by možné překročit kredit vzhledem k vyšší ceně za roamingové hovory o podstatně větší částku a jistě by se našli takoví, kteří by se o dobíjení nepokoušeli a rovnou by si pořídili novou kartu, protože by je to vyšlo levněji.

Tento problém se zřejmě EuroTelu podařilo vyřešit, i když za cenu nestandardního způsobu vytáčení telefonního čísla. EuroTel zatím nemá GO Roaming zcela vyzkoušený, přestože jej testoval v několika desítkách zemí, v nichž má svoje roamingové partnery. Proto také tuto službu nijak hlasitě nepropaguje a upozorňuje uživatele, že chyby se můžou vyskytnout. Aby je v používání GO Roamingu podpořil, rozhodl se pro zcela ojedinělý krok – každý uživatel karty GO dostane k dobru 500 Kč. V září bude připsána ke kreditu částka za *roamingové odchozí hovory*, a to až právě do výše této částky. Slůvko *odchozí* je důležité, protože při roamingu platíte i příchozí hovory. Tento kredit odpovídá sedmnácti minutám hovoru ze Slovenska domů nebo necelým osmi z USA.

Go Johny, go, go, go!

◗ **Aktivace:** Službu GO Roaming si může každý majitel karty GO aktivovat zdarma. Musí jen z ČR zavolat na linku Oddělení péče o zákazníky (*88) a z nabídky zvolit *GO Roaming*. Po vyslechnutí všech instrukcí bude roaming aktivován.

◗ **Volání ze zahraničí:** Protože je nutné dodržet podmínku okamžitého zúčtování ceny hovoru, je volání ze zahraničí odlišné od klasického hovoru v ČR. Musíte totiž odeslat telefonní číslo ve formátu *101**telefonní_číslo#*. Telefonní číslo musí být v mezinárodním formátu, tzn. včetně předvolby +420. Např. na linku GO se dovoláte vyťukáním čísla *101*+420267011188#.

Ve skutečnosti jste ještě nevytočili číslo volaného, ale předali jste informaci síti EuroTelu, jaké číslo hodláte vytočit. Nejpozději do půl minuty systém EuroTelu zavolá zpět, informuje vás o maximální částce a době, kterou můžete provolat, a spojí vás s volaným číslem. Dál už vše funguje normálně. Po skončení hovoru přijde textová zpráva s informací o provolané částce a zbývajícím kreditu.

Výhodou tohoto způsobu volání je, že neplatíte odchozí hovor podle ceníku sítě, ve které roamujete, ale podle speciálního ceníku EuroTelu. Nevoláte totiž vy, ale z ČR zavolá systém EuroTelu vám. Ke každému takovému volání ale musíte ještě připočítat 15 Kč, které zaplatíte za každé uskutečněné volání.

◗ **Přesměrování:** Karty GO mají automaticky nastavené podmíněné přesměrování, které není možné zrušit. Protože by tato služba v zahraničí přišla uživatele na velké peníze, bude přesměrování při roamingu zrušeno až do doby, než se znovu přihlásíte do sítě EuroTelu.

◗ **Textové zprávy:** Odesílání textových zpráv ze zahraničí nefunguje, přijímat je ale můžete bez omezení.

◗ **Dobíjení kreditu:** Dobíjení funguje v zahraničí stejně jako v ČR – zavoláte na linku GO a postupujete podle instrukcí. GO kupóny si však musíte koupit v ČR, v zahraničí je neseženete.

◗ **Kde a za kolik:** GO Roaming zatím funguje jen v některých sítích, které umožňují předávání informací mezi mobilním telefonem a ústřednami EuroTelu – tj. předání informace o volaném telefonním čísle. Z vyspělejších evropských států by měly GO Roaming podporovat všechny, stejně jako USA a Kanada a některé asijské země, kde byl GO Roaming také testován.

Jak už bylo řečeno, platíte 15 Kč za sestavení každého odchozího hovoru. Kromě tohoto sestavovacího poplatku samozřejmě zaplatíte i odchozí hovor, a to v závislosti na oblasti, kde se nacházíte i kam voláte. Ceny za volání do ČR jsou v tabulce. Platíte také za příchozí hovory – volající platí jen běžné hovorné, jako byste se nacházeli v ČR.

Co nefunguje:

◗ Čekající hovor (tato funkce vás při hovoru upozorní, že vám právě někdo volá)
◗ Identifikace volajícího ani volaného
◗ Posílání textových zpráv
◗ Volání na čísla v ČR začínající předčíslím 0800, 0609, 0605 ■

informace na webu

Pro aktuální informace o cenách navštivte tyto webové adresy, nebo zavolejte na *infolinku* operátora.

◗ Příplatky za mezinárodní hovory EuroTelu
www.eurotel.cz/czi/sl_mez_tar_pasma.htm
◗ Ceny EuroTelu za hovory do SPT Telecom
www.eurotel.cz/czi/c_sg.htm
◗ Ceny za mezinárodní hovory RadioMobilu
www.paegas.cz/rdmnet/sluzby/Sluzby_MezinarodniHovory.htm

ceny za minutu hovoru příchozích roamingových hovorů

V minulém čísle jsme u tabulky cen za příchozí roamingové hovory zapomněli zdůraznit, že ceny EuroTelu jsou konstruovány jinak než u RadioMobilu. K mezinárodnímu příplatku, který vidíte v tabulce, totiž musíte připočítat ještě hovorné do sítě SPT Telecom, které je závislé na vašem tarifním programu (Start, Global, Business) a na době, ve které voláte (špička, mimo špičku, víkend, státní svátek). Minutové sazby se tak podstatně zvýší. Ceny jsou uvedeny v cenách za minutu hovoru. Účtovací impuls např. 30 sekund znamená, že po 30 sekundách je zúčtována poměrná částka, v tomto případě polovina. Pro rozdělení zemí do pásem prosím nalistujte velkou tabulku roamingu v minulých Mobilitách.

pásmo	EuroTel (všechny tarify) – mezinárodní příplatek	RadioMobil (Diamant, Manažer)	RadioMobil (Aktiv, Ekonom, Jistota)	EuroTel GO	Paegas Twist
1	10,83 Kč	12,60 Kč	13,65 Kč	16,00 Kč	14,98 Kč
2	17,69 Kč	18,90 Kč	21,00 Kč	26,00 Kč	21,98 Kč
3	26,23 Kč	19,95 Kč	22,05 Kč	26,00 Kč	24,98 Kč
4	32,78 Kč	26,25 Kč	28,35 Kč	52,00 Kč	32,98 Kč
5	43,70 Kč	30,45 Kč	32,55 Kč	52,00 Kč	35,98 Kč
6	65,56 Kč	61,95 Kč	65,10 Kč	52,00 Kč	73,98 Kč
Účtovací impulsy	30 sekund	30 sekund	30 sekund	15 sekund	30 sekund

Všechny ceny jsou s DPH 5 %

muzeum

Jan Březina

archivace digitálních fotografií

Když hovoříme o výhodách digitálních fotoaparátů a nákladech na provoz, vždy se dostaneme k tomu, že je nejvýhodnější co nejvíce fotografovat. Pokud s klasickým fotoaparátem na dovolené pořídíte pár desítek fotografií, s digitálním fotoaparátem jich budou stovky, možná i tisíce. Nakonec se vždy dostanete do situace, kdy máte spoustu snímků a chcete se v nich vyznat.

Pro úspěšnou archivaci digitálních fotografií je třeba udělat několik zásadních rozhodnutí a následně pečlivě dodržovat zvolený systém. Nejdůležitějším doporučením je ukládat snímky v jednotné formě, se zvoleným systémem médií a hlavně s rozumným systémem kategorizace – jistě si nezapamatujete, že soubor *pic0354.jpg* je fotografie vaší dcery při oslavě jejích třetích narozenin.

V jaké podobě fotografie skladovat?

Běžné digitální fotoaparáty ukládají snímky v komprimovaném formátu *jpeg*. Některé nové modely nabízejí i formát *tiff*. Ten sice umožňuje ukládání snímků ve vyšší kvalitě než *jpeg*, ale za toto poměrně nepatrné zvýšení kvality zaplatíte mnohonásobně větší velikostí souboru. Pokud tedy nepoužíváte fotografie pro časopisy či jiné náročné aplikace, rozhodně doporučuji používat formát *jpeg*.

Pokud se přesto rozhodnete fotografie skladovat ve formátu *tiff*, je vhodné před archivací fotografie komprimovat – nejčastěji zřejmě použijete komprimační program WinZip nebo ARJ.

Komprimování souborů ve formátu *jpeg* nemá smysl, protože vede k minimální úspoře několika procent prostoru a navíc zbytečně zpomaluje práci s fotografiemi. Vnitřní komprese formátu *jpeg* je totiž velmi účinná.

Kam ukládat?

Kapacita pamětí digitálních fotoaparátů je velmi malá, takže snímky je nutné co nejdříve přesunout do počítače. První cílovou stanicí se stává pevný disk, kam se vejdou tisíce snímků a navíc je k nim jednoduchý a rychlý přístup. Bohužel kapacita každého disku je omezená a archivace všech fotografií touto cestou je zbytečné plýtvání. Budete se muset rozhlédnout po dalších alternativách.

Pro archivaci digitálních fotografií jsou cenově nejzajímavější disky CD-ROM. Jejich kapacita 650 MB stačí pro uložení asi tisícovky fotografií z digitálních fotoaparátů střední třídy. Pokud si takový disk necháte připravit na zakázku, zaplatíte za něj asi 300 až 500 korun. Jestliže si chcete vystačit sami, musíte investovat do vypalovací mechaniky CD-R (ceny se pohybují kolem deseti tisíc korun). Samotný čistý disk pak zakoupíte za 40 až 60 korun. Nevýhodou, se kterou se při archivaci snímků na CD-ROM musíme smířit, je, že obrázky vypálené na cédéčku již není možné změnit. Disk CD-ROM je možné pouze číst, což ale u archívu fotografií není až tak velké mínus. Přesto je však vhodné poohlédnout se také po nějakém přenosném médiu s možností mnohonásobného zápisu.

Mechanikám CD-RW, DVD-R, DVD-RW a JAZ se nebudeme věnovat. Ve všech případech jsou náklady na pořízení a provoz z pohledu práce s digitální fotografií zbytečně vysoké. Pro naše účely jsou nejvhodnější mechaniky Zip nebo LS-120. Jejich kapacita – u Zipu 100 nebo 200 MB a u LS-120 120 MB – je pro naše účely dostačující, mechaniky samotné stojí kolem čtyř tisíc korun, za jednu disketu utratíte asi tři sta korun. Používání těchto médií je tedy o něco dražší než vypalované CD, ale umožňuje postupný zápis fotografií. Navíc je možné se snímky snadno manipulovat.

Přesto musím před používáním těchto mechanik pro finální archivaci varovat. Magnetický záznam je výrazně méně odolný než vypalovaná CD a díky možnosti přepisu je zde i riziko lidského selhání. Znám několik případů z praxe, kdy právě poškozená disketa připravila fotografa o jeho digitální fotografie. Takže pokud si svých fotografií vážíte, nezapomeňte jednou za čas udělat záložní kopii nejlépe na stříbrný disk.

Kdo hledá, ten najde

Nejtěžší na celém procesu archivace je systém ukládání a pojmenovávání fotografií.

Nejjednodušší a nejlevnější variantou je vytvořit si systém ve fotografiích pomocí složek a jmen souborů. Tento způsob kategorizace ale vede k problému, pokud jsou složky zvoleny tak, že fotografie může patřit do více složek najednou. Pak nezbude než fotografii kopírovat několikrát. Přesto však tento systém může být funkční.

Druhou variantou je fotografie pojmenovávat pouze pořadovým číslem a ve speciálním souboru udržovat seznam fotografií s popisky. Pro tento účel lze použít s úspěchem třeba Microsoft Excel nebo některý databázový program. Výhodou proti první variantě je snadné vyhledávání podle popisků. Pokud se pro tuto variantu rozhodnete, soubor s popisky udržujte v několika záložních kopiích, protože jeho ztráta je opravdovou katastrofou.

Nejdokonalejším systémem je ovšem používání speciálního softwaru určeného pro archivaci fotografií. Nabídka je poměrně široká. Sahá od jednoduchých sharewarových řešení až po systémy dodávané výrobci digitálních fotoaparátů. Například Olympus prodává program *PhotoAlbum* za cenu od 800 do 1 600 Kč. Kodak k novým modelům fotoaparátů podobný program dodává zdarma. V každém případě získáte dobrého pomocníka. Kromě vyhledávání podle kategorií a popisků tyto programy nabídnou i malé náhledy fotografií, které usnadňují práci se snímky. Jejich použití proto doporučujeme. ■

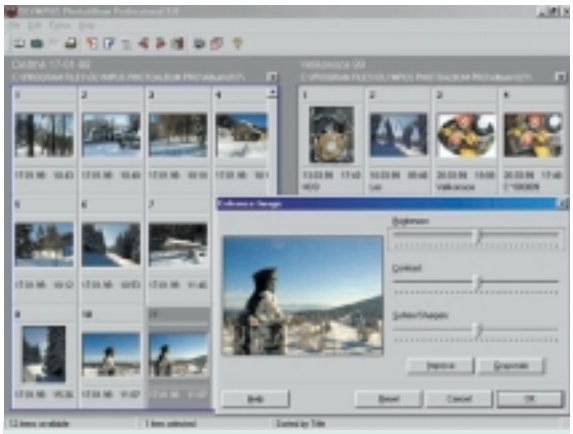

PhotoAlbum od Olympusu slouží pro přehlednou archivaci snímků

pohled za startovní čáru

Rostislav Kocman

jaký bude další vývoj počítačů s Windows CE?

Windows CE od doby svého vzniku prošla spíše evolučním vývojem, i když musela dohánět velký náskok konkurence. Přestože se zatím počítače s tímto operačním systémem neprodávají tak, jak se předpokládalo, je to hardware, který je technologicky napřed, a nyní čeká Microsoft dolaďování a integrace nových technologií.

V posledním době se začínají prosazovat počítače s barevnými displeji. Jenže právě aktivní displej dokáže snížit dobu práce na baterie, což je další problém, který budou muset výrobci vyřešit. Uživatelé se často oprávněně ptají, k čemu jim vlastně barevný displej bude, a uvědomují si, že za něj zaplatí více. Přesto je však jasné, že se barevné displeje stanou standardem, otázka je jen kdy.

Počítače s klávesnicí – HPC – se rozdělily na dvě větve, protože vznikly HPC Professional. Tato zařízení jsou přímou konkurencí notebookům – jsou lehčí, mají dotykový displej, rychleji startují, vydrží déle a pro lehkou kancelářskou práci stačí, pro organizování času jsou dokonce vhodnější. V současnosti tyto dva proudy odlišuje jen verze Windows CE a většinou i vnější hardware, v budoucnu se ale tento rozdíl smaže. Windows CE 3 budou společná pro všechny, což ale dá prostor pro vznik mnoha dalších, formátově odlišných zařízení.

Kdy CE doženou stolní počítače?

Windows CE se někdy vytýká menší rychlost a *rozežranost* ve vztahu k paměti RAM. Podobně jako ve světě PC, i u Windows CE budou problémy rychlosti řešeny hrubou silou – Intel na příští rok chystá procesory pro kapesní zařízení o výkonnosti dnešních Pentií II 350 MHz. Naznačuje to také možnost, že platforma Wintel dostane i přídavek CE, což paradoxně způsobí větší přístupnost těchto zařízení – bude možné je kompletovat podobně jako dnes notebooky.

Paměti bude stále přibývat. Některé dnešní stroje mají stejnou velikost paměti RAM jako stolní počítače nižší třídy a s postupným klesáním cen a růstem kapacit se budou kapesní počítače osazovat stále větší pamětí. Umožní to také jejich využití pro multimediálnější aplikace a ukládání většího množství dat.

Pokud se dá předpokládaný vývoj Windows CE shrnout, budou tyto kapesní počítače rychlejší, levnější, lehčí, výkonnější a použitelnější, než je tomu dnes – i když k ideálnímu stavu se budou ještě dlouho jen blížit. Každopádně mají šanci.

A který okamžik je nejvhodnější pro pořízení kapesního počítače s Windows CE? Ten, kdy poznáte, že kapesní počítač dokážete využít. ■

PPC nebo Palm&Piloty?

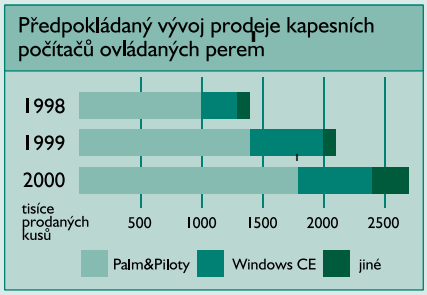

zdroj: Sherwood Research/Gartner Group

chaos ve verzích

V současnosti existuje několik relativně kompatibilních verzí Windows CE. Jenže Windows CE se kromě čísla verze odlišují také nasazením (pro HPC s klávesnicí, PPC ovládané perem), a aby toho nebylo málo, existuje i několik verzí Windows CE Services, nástrojů pro komunikaci kapesního počítače s PC.

Pro počítače s klávesnicí **(HPC)** existují dvě verze Windows CE. Verze **2.0** s přívlastkem *for HPC* je nainstalována na všech starších počítačích. S těmito zařízeními se dodává Windows CE Services ve verzi taktéž 2.0. Pro **HPC Professional** jsou určena Windows CE ve verzi **2.11**. Na stolní počítače se instalují Windows CE Services ve verzi 2.2.

Počítače ovládané perem (**PPC**) s černobílými displeji mají nainstalována Windows CE, určená jen pro PPC. Jejich verze je také **2.0**, ovšem Windows CE Services dodávaná s těmito zařízeními jsou povětšinou verze 2.1.

K **PPC s barevnými displeji** se dodávají už Windows CE 2.11, taktéž Windows CE Services jsou už ve verzi 2.2.

Zatímco samotná Windows CE se upravují pro každý počítač a při upgradu potřebujete originální paměťovou kartu výrobce, Windows CE Services si můžete upgradovat sami – jsou stejná pro všechny počítače. Samozřejmě platí, že nižší verze nemůžete použít pro počítače s Windows CE 2.11.

Nejnovější verzi Windows CE Services 2.2 si můžete stáhnout ze stránky **www.microsoft.com/WindowsCE/Products/download/wceserv.asp**. Oproti starším verzím byly vylepšeny některé drobnější problémy a známé chybičky.

V současnosti se čeká na zařízení určené pro Windows CE 3. Tato verze zatím není na světě, ale měla by přijít ještě letos. Bude mít vylepšenou synchronizační utilitu ActiveSync, přidány budou další programy, ty současné budou vylepšeny. Kvalitnější by měla být také komunikace a celý systém by měl být stabilnější.

můj život ...s Pilotem

Lukáš Mikšíček

Říká se, že není umění létat. Opravdovým pilotem se člověk stane, když dokáže přistát. Při hodnocení kvality přistání se už názory liší – dobré přistání může být podle někoho jen takové, kdy letadlo dosedne na všechna kola zároveň, někdy nám zase může přistání připadat dobré, když po něm odejde po svých. Možná už tušíte, o čem bude řeč. Ano, můj Pilot létal a dokázal i přistát.

Na dovolenou bez Pilota už dlouho nejezdím, a proto mi připadalo naprosto samozřejmé, že si ho vezmu také na výlet za klokany. Po cestě sloužil naší malé výpravě dvou obstarožních kombíků k ukládání všech potřebných informací. Když jsme po delší době dorazili do většího města, zaparkovali jsme v několikapatrové garáži v centru a já se rozhodoval, jestli mi stojí za to brát si Pilota s sebou. Bohužel mi připadalo, že by se mohl hodit. Vzal jsem ho z přihrádky před sedadlem vedle řidiče, položil na střechu auta a… někdo se na mě něco zeptal. A bylo to. Pilot zůstal ležet na střeše auta. Přes den jsem ho nepotřeboval, a když se setmělo, sešla se naše výprava v garáži, nastoupili jsme a vyrazili za město kempovat.

Cesta městem trvala několik desítek minut a po celou tu dobu si Pilot díky lištám zahrádky hověl na střeše auta. Vzhledem k tomu, že náš starý a spolehlivý Holden Commodore nedokázal vyvinout příliš vysoké zrychlení, Pilot se celou tu dobu posouval po centimetrech dozadu a rozloučil se s naší střechou na tom nejméně vhodném místě – při najíždění na Pacific Highway opsal ladný oblouk a přistál mezi dvěma jízdními pruhy. Dopadl na roh, pak na druhý… To jsem samozřejmě nemohl vidět, protože jsem pokračoval v jízdě. Jenom mi bylo trochu divné, že kamarádi v druhém autě někam zmizeli, přestože do křižovatky najížděli těsně za námi. Naštěstí si řidič druhého auta všiml, že nám něco ulétlo ze střechy, a uvědomil si, o co se jedná. Zastavil na kraji silnice a vrhnul se mezi projíždějící auta. Tak mi to alespoň popisoval, když mi předával trochu otlučeného Pilota bez krytu paměťové karty. Displej zůstal kupodivu v celku a paměť si zachovala obsah.

Co k tomu dodat? Věřte Pilotům, ty vydrží. ■

toshiba a její letní kolekce

Společnost CHG Toshiba na své tiskové konferenci 16. června shrnula hospodaření firmy Toshiba a představila nové modely.

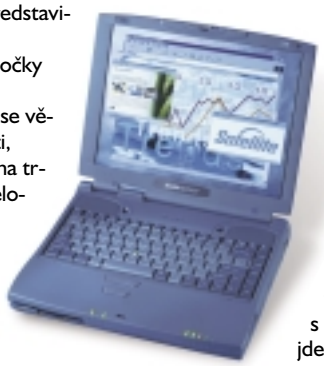

Zástupci evropské pobočky Toshiby – Daniela Arnold a Stephan Hochguertel – se věnovali strategii společnosti, upozornili na podíl firmy na trhu notebooků (18,3 % celosvětově, 25,7 % v Evropě). Na pravou míru byly uvedeny informace, které se objevily v médiích a týkaly se údajných ztrát Toshiby. Tato situace nastala vlivem horšího kurzu japonského jenu oproti dolaru; současné výsledky opět potvrzují růst společnosti.

Obchodní ředitel CHG Toshiba Martin Bořil shrnul situaci v České republice, kde trhem s notebooky zahýbala extrémní sleva modelu *Satellite 2520CDS*, který bylo před nedávnem možné pořídit za 39 990 Kč. Čtyřicet tisíc však není nová magická hranice, šlo jen o jednorázovou akci pro rozdmýchání obchodu, v současnosti nejlevnější model stojí 49 999 Kč. Z celkového počtu notebooků prodaných za nedokončené pololetí (1. polovina června) však lidový model 2520CDS nezabral ani padesát procent.

Nejlevnějším notebookem je nyní *Satellite 2060CDS*, dnes jediný stroj Toshiba s procesorem AMD (K6-2 366 MHz). Najdeme u něj pasivní displej s úhlopříčkou 12,9 palců. Novinkou je i *Satellite 2550CDT* se stejnou úhlopříčkou, ale displejem typu TFT a procesorem Celeron 366 MHz, to vše za 72 900 Kč. Notebooky *Satellite 4070CDS* a *4070CDT* mají shodně procesor Celeron 366/66 MHz, liší se displejem – u CDS je třináctipalcový typu DSTN, CDT má aktivní s úhlopříčkou 13,3".

K řadě *Tecra* přibyly dva stroje – model *8000–70* (164 900 Kč) a *8000–75* (189 900 Kč), oba dva s procesorem Pentium II 400/66 MHz, vyšší typ obsahuje mimo jiné mechaniku DVD-ROM a více paměti. Tato řada notebooků, která je určená pro větší podniky, se zaměřuje na snížení celkových nákladů vlastnictví (TCO) – více naleznete v Mobilitách 5/99 v recenzi Toshiba Tecra 8000–60. Novinkou v nejtenčí řadě je notebook s hmotností 1,42 kg – *Portégé 3110CT* za 109 900 Kč.

Marek Lutonský

roaming nejen na prázdniny

Ještě před samotnou tiskovou konferencí, která se konala 24. června, nebylo jasné, jestli RadioMobil zareaguje na akci EuroTelu z předchozího týdne a nabídne uživatelům svých předplacených karet Twist mezinárodní roaming. Nestalo se tak sice, ale objevila se jiná nová služba.

Na dovolenou se bude hodit nová nabídka RadioMobilu nazvaná *Paegas Holiday Roaming*. Zákazníci RadioMobilu s dobrou platební morálkou tak budou mít od prvního července zdarma aktivován roaming do omezeného počtu zemí; jak je ovšem vidět z výčtu v rámečku, pro běžného cestovatele tento počet stačí. Omezení je však ještě jedno – ze zahraničí je možné volat domů a do místní sítě, ale už ne do další země.

Paegas Holiday Roaming využijete v těchto zemích:
Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Holandsko, Maďarsko, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie

I přes název této služby nejde o časově omezenou akci, prázdninový roaming bude v provozu i po prázdninách. Pokud tedy řádně platíte své účty (to znamená, že vám nejsou zablokovány odchozí hovory), od 1. července si zavoláte bez nutnosti placení zálohy.

RadioMobil na tiskové konferenci také upozornil na svoji cenovou politiku, ve které se snaží o maximální průhlednost a jednoznačnost. Prakticky to znamená, že pokud zákazník vidí v ceníku položku, může se spolehnout, že je konečná.

Generální ředitel RadioMobilu Klaus Tebbe se nevyhýbal ani problematice roamingu s předplacenými kartami Twist. Ještě prý není vyřešena technologie pro spolehlivé odečítání kreditu a některé alternativy, kterými je tento problém v současnosti řešen (platba kreditními kartami a objednávání hovorů), jsou nepohodlné.

V současné době RadioMobil o roamingu předplacených karet neuvažuje, protože z jeho průzkumů je patrné, že zákazníci Twistu o tuto službu nemají dostatečně velký zájem. To však neznamená, že až tento zájem bude vyšší, že tato služba nebude zavedena.

Marek Lutonský

Roaming okřídleného koně

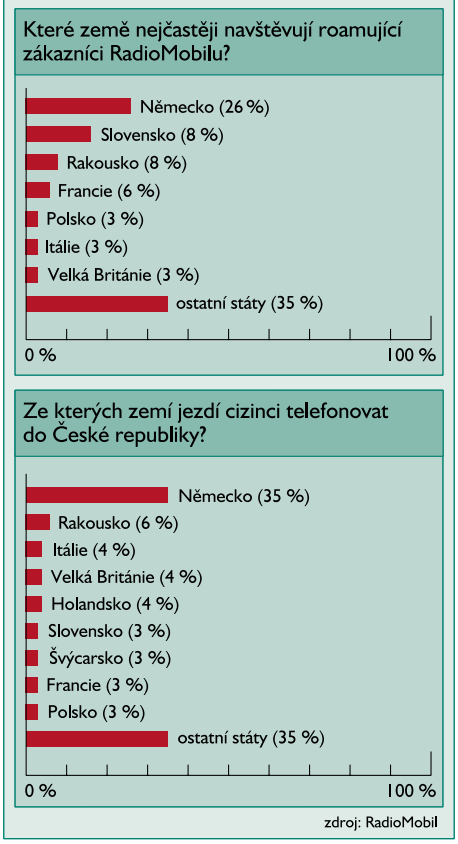

zdroj: RadioMobil

mobilní přístup do databází

Přístup do firemních databází odkudkoliv a kdykoliv je v současnosti hnací silou všech databázových firem a snem mnoha uživatelů informačních systémů. Ideální totiž je, aby obchodní zástupci měli v každý okamžik aktuální data a aby dispečer v centru měl okamžitý přehled o aktivitách obchodníků. Stejně tak pojišťovny, instituce sbírající v terénu data (statistická, marketingová), policie nebo telekomunikační společnosti potřebují velmi často přistupovat do svých databází a v téměř reálném čase pracovat s daty.

Řešením je využití kapesního počítače s mobilním telefonem. Společnost *Aplis Plus* nabízí řešení vzdáleného přístupu do informačního systému založené na kapesních počítačích *Psion* a databázovém systému *Oracle Lite*. Klíčem je technologie OMA (Oracle Mobile Agents), která umožňuje synchronizovat a aktualizovat data z centrálních podnikových databází v terénu. Technologie OMA není omezena jen na kapesní počítače, pracuje na všech platformách, na které je portována databáze Oracle Lite. V současnosti je tak možné toto řešení používat na Psionech, strojích s Windows CE i na noteboocích. OMA komunikují s mateřskou databází prostřednictvím Internetu i lokální sítě, a to protokoly HTTP nebo s použitím SQL.

Zájemci se můžou seznámit s demonstrační aplikací pro distribuci zboží. Obchodní zástupce navštíví zákazníka a s pomocí počítače Psion Workabout a mobilního telefonu podporujícím datové přenosy vyplní objednávkový formulář. Aplikace se spojí s firemní databází a ověří, jestli je požadované zboží v potřebném množství na skladě a v jaké ceně. Obchodní zástupce ihned vidí, jestli může skutečně potvrdit objednávku. Stejnou cestou se aktualizuje ceník a seznam nabízených položek. Pokud OMA vyžaduje další data, která z důvodu kapacity kapesního počítače nemá k dispozici, spojí se s velkou databází a za chvíli jsou data k dispozici. Oproti dosavadnímu systému off-line (data se večer uložila do souboru, který byl modemem odeslán do centra) jsou zřejmé výhody – větší rychlost a operativnost obchodního zástupce a možnost mít kdykoliv libovolná aktuální data.

Rostislav Kocman

jak vypadá pohodlí

Marek Lutonský

Notebook Dell Latitude CPt

Ačkoliv v zahraničí společnost Dell nabízí notebooky až s patnáctipalcovým displejem, u nás jsou zatím na špičce žebříčku stroje s úhlopříčkou 14,1 palců. A právě tolik má nový Dell Latitude CPt, na který se podíváme.

Jako uživatele mne zajímá

S notebookem komunikuji prostřednictvím displeje a klávesnice a u Dellu obě tyto komponenty patří k nejlepším, jaké je možné vidět. Klávesnici bych téměř chtěl mít u svého stolního počítače: je dostatečně velká, klávesy mají příjemný zdvih. Jedinou výhradu ke klávesnici směřuji na popisky kláves – když se jich při psaní dotknu nehtem, mám pocit, jako bych psal po velmi jemném smirkovém papíru a při tom mně (i mým kolegům) běhá mráz po zádech. Pokud ale nemáte úhoz klavíristy a píšete bříšky prstů, třeba na to ani nepřijdete. Dell své notebooky ovládá touchpadem – příjemným, snadno si zvyknete.

Také Dell Latitude CPt jsme důkladně potrápili při testu výdrže baterií – vydržel průměrně dvě hodiny a čtyřicet minut a tím se v hitparádě notebooků, které jsme testovali, ocitnul přesně v polovině. Toto si ale vynahrazuje extrémně rychlým nabíjením – při práci se vyšplhal ke stu procentům za pouhou hodinu (a pár minut k tomu).

Notebook také musím nosit, takže by měl být co nejlehčí. Tady se Dell s necelými třemi kilogramy pohybuje kolem průměru, ale protože jsem k němu měl k dispozici i brašnu, přenášení se velmi ulehčilo.

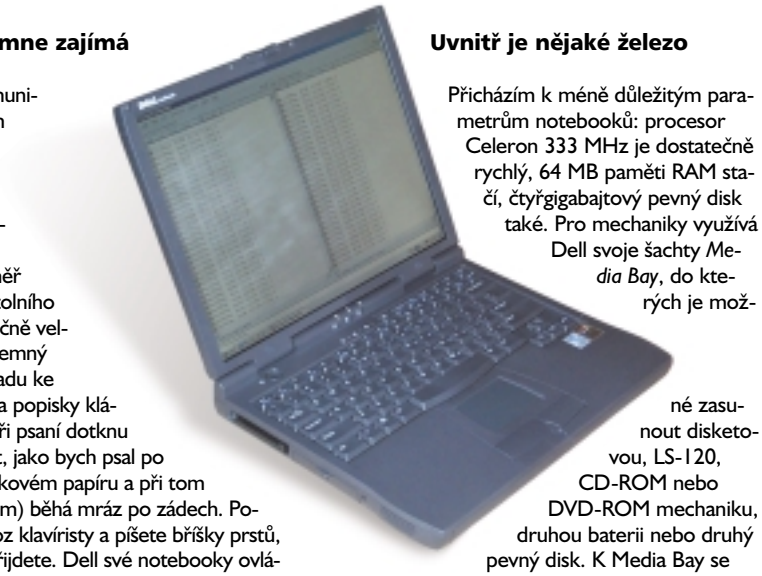

Uvnitř je nějaké železo

Přicházím k méně důležitým parametrům notebooků: procesor Celeron 333 MHz je dostatečně rychlý, 64 MB paměti RAM stačí, čtyřgigabajtový pevný disk také. Pro mechaniky využívá Dell svoje šachty *Media Bay*, do kterých je možné zasunout disketovou, LS-120, CD-ROM nebo DVD-ROM mechaniku, druhou baterii nebo druhý pevný disk. K Media Bay se váže jedno omezení, při výměně modulů je totiž nutné notebook restartovat. To je však omezení softwaru, ve Windows 2000 bude výměna mechanik možná za chodu.

Sloty pro PC karty má každý notebook, infračervené rozhraní také, USB už nikoho nepřekvapí, snad jen výstup S-Video pro připojení k televizoru či videu si zaslouží větší pozornost. Musíte ale jen doufat, že propojovací kabel dostanete z druhým zařízením, k notebooku se nedodává.

V ceně notebooku je roční záruka se servisním zásahem u zákazníka, za příplatek 1 000/2 000 Kč je záruka rozšiřitelná na dva/tři roky.

A budou za to chtít ...

Cena je často ze všech parametrů nejdůležitější. Protože si ale u Dellů můžete notebook složit podle vlastního přání, musím se trochu rozepsat. Nejlepší bude, když navštívíte stránku www.dell.cz, kde se interaktivně při změně komponenty mění aktuální cena a když na to přijde, vybraný stroj si můžete rovnou koupit.

Nejníže jsem se u Dell Latitude CPt dostal na 74 900 Kč bez DPH. Testovaný stroj, u kterého je dvojnásobná operační paměť a brašna přijde na 77 830 Kč bez DPH.

Dell notebooky dělat umí a na modelu Latitude CPt to je vidět. Důkazem toho je třeba jeho důkladné řemeslné zpracování, jeho robustnost. Jde zkrátka o další přírůstek do kategorie notebooků, které je radost používat. ■

notebook

Dell Latitude CPt

Zdroj: Dell
Telefon: (02) 22 83 27 27
Web: www.dell.cz
Cena: 77 830 Kč bez DPH
Parametry: procesor Celeron 333 MHz, 64 MB RAM, 4,3 GB pevný disk, 14,1" displej TFT, disketová mechanika, mechanika CD-ROM, TV výstup

hezky nahlas

Rostislav Kocman

Mobily Sagem MC 840 a MC 820

O francouzské značce Sagem se rozhodně nedá prohlásit, že její telefony jsou u nás rozšířené a že o ní panuje velké povědomí. Telefony Sagem jsou ale mezi odborníky považovány za kvalitní a originální.

Novinkou jsou telefony *Sagem MC 840* a *MC 820*. Základní rozdíl je především v displeji – zatímco model 840 má plně grafický čtyřřádkový displej, Sagem MC 820 dokáže zobrazit jen dva textové řádky a jeden řádek ikon. Jsou zde ještě další detaily, ve kterých se telefony odlišují – vyšší model podporuje SIM Toolkit, obsahuje modem, je duální. Jiná je samozřejmě i cena, MC 840 je asi o čtyři tisíce dražší. Oba telefony umožňují vibrační vyzvánění.

Logika zůstala ve Francii

Hezkou vlastností obou telefonů je příjemný tvar a nízká hmotnost. Baterie jsou mezi modelovými řadami bohužel nezaměnitelné, i když mají podobný tvar. Jde o baterie NiMH (k dispozici budou ale i verze s akumulátory Li-Ion) a vydrží přes šedesát hodin při běžném používání – to znamená několik hovorů a textových zpráv denně. Při intenzivnějším telefonování se samozřejmě musíte připravit na častější dobíjení. Indikace stavu akumulátoru na displeji však může klamat, protože není lineární. Po několik dní tak telefon signalizuje plnou kapacitu baterie, ta ale během dvanácti hodin rychle zmizí a telefon se vypne.

Pod displejem jsou dvě funkční programovatelné klávesy, jejichž ovládání ale nepovažuji za šťastné. Při krátkém stisku je nabízeno přiřazení funkce, která je naopak vyvolána až při stisku delším – očekával bych přesný opak. Uživatele jiných telefonů také možná poprvé zaskočí způsob psaní textových zpráv – klávesu pro napsání druhého a dalších znaků v pořadí musíte držet a čekat, až na ně přijde řada, a nestačí ji jako u jiných telefonů stisknout několikrát rychle za sebou. Jde ale určitě jen o zvyk.

Hands-free v ceně

Užitečnou funkcí obou telefonů je budík, který dokáže opravdu probudit. Méně používaný bude zřejmě konvertor měn, na rozdíl od kalkulačky. Někdy se jistě může hodit funkce *hlasitý hovor*. V průběhu hovoru jen stisknete tlačítko, telefon položíte na stůl a můžete mluvit. Mikrofon je citlivý, stejně jako je reproduktor dobře slyšitelný.

Telefony jsou na pohled příjemné a pokud znáte předchozí řady Sagemu, budou vám připadat povědomé. Model MC 820 se dodává se žlutým nebo černým předním panelem, MC 840 je k dispozici v modré metalíze.

Telefony nabízí ani jeden z našich operátorů (s dotací či bez ní), takže si je musíte pořídit samostatně. Od 1. července si ale můžete pořídit sadu Twist (za cenu 7 499 Kč s DPH) s telefonem Sagem RC 825, který se od RC 820 liší podporou SIM Toolkitu a lehce pozměněným designem. ■

cenová osa

- Ericsson T18s (12 790 Kč)
- Sagem MC 840 (11 352 Kč)
- Sagem MC 825 v sadě Twist (7 499 Kč)
- Sagem RC 820 (7 352 Kč)

mobilní telefony

Sagem MC 840

Cena: 11 352 Kč bez DPH
Parametry: SIM Toolkit, 900/1800 MHz, EFR, modem, vibrační vyzvánění, hlasitý příposlech, 132 × 50 × 26 mm, 135 g

Sagem RC 820

Cena: 7 352 Kč bez DPH
Parametry: vibrační vyzvánění, hlasitý příposlech, rozměry 132 × 50 × 26 mm, hmotnost 135 g
Zdroj: Sagem
Telefon: 0800 111 850
Web: www.sagem.cz

nejvyšší třída

Rostislav Kocman

Kapesní počítače HP Jornada 680 a NEC Mobile Pro 770

Kapesní počítače s klávesnicí, které se nově objevují na trhu, mají spoustu věcí společných. Prvním poznávacím znakem je barevný displej – už snad neexistuje výrobce, který by si dnes dovolil uvést model s černobílým displejem. Zpočátku se sice zhusta diskutovalo nad větší spotřebou a cenou těchto barevných zařízení, jenže dnes už je jasné, že k černobílým displejům cesta zpět nevede.

Další změna proběhla u operačního systému – všechna nová zařízení se už řadí do kategorie HPC Pro, a proto používají Windows CE ve verzi 2.11. Znamená to, že podporují výstup na monitor (až do rozlišení 800 × 600 bodů), ale jsou zde také softwarové změny – součástí této verze Windows CE jsou programy Pocket Access a Pocket PowerPoint.

Do třetice všeho dobrého

Hewlett-Packard Jornada 680

Zřejmě nejaktivnějším producentem kapesních počítačů s Windows CE je v současnosti Hewlett-Packard. Pokud trochu znáte historii této firmy, zřejmě se nebudete divit, protože už v dobách, kdy na svět teprve přicházela Windows 95, nabízel HP svoje legendární kapesní počítače s MS-DOSem.

Současné kapesní modely jsou označovány *Jornada* a poslední model vlastní typové číslo 680. Jde o klasický handheld, tj. kapesní počítač s klávesnicí.

Rozměry přístroje odpovídají standardu této třídy a také hmotnost je přesně taková, jakou byste očekávali. Barevný dotykově citlivý displej je velice dobrý. O tom, že inspirace úspěšným konkurentem se vyplácí, svědčí i klávesnice – musím srovnávat s Psionem 5 a tentokrát to dělám rád, protože obě klávesnice jsou velice podobné. Jornada 680 je prvním počítačem své třídy, na kterém je možná psát všemi deseti (i když čím je těch deset menších, tím lépe).

Psionem se zřejmě u Packardů inspirovali i jinde – na pravé straně displeje jsou tzv. *pevné ikony*. Jsou součástí displeje, jen jsou na něm napevno nakreslené. Jejich funkci si můžete definovat, ale snad bude vyhovovat i tovární nastavení – vyvolání nastavení hlasitosti, jasu, kontrastu a pohled na stav baterie, svislý posuvník a úplně dole je ikona pro přepínání mezi dvěma posledními aplikacemi.

Pro rychlé spouštění jednotlivých programů, jejichž ikonky jsou ale i tak na Ploše, slouží horní řada tlačítek na klávesnici. Přiřazeny jsou nejběžněji spouštěným programům, ale na rozdíl od jiných handheldů si sami můžete nadefinovat funkce, které jim budou přiřazeny.

Hewlett-Packard Jornada 680

Pokud jde ovšem o programy, těmi je Jornada vybavena bohatě. Už v paměti ROM jsou některé utility a programy určené přímo pro Jornadu, ale mnohem víc jich najdete na přiloženém CD.

U jednoho programu bych se zastavil – *HP Macro*. Umožňuje vytvořit makra provádějící často opakované činnosti. Makru se poté přiřadí horké klávesy, dá se spouštět i z pruhu úloh. Je to jednoduchá cesta, jak se vyhnout klikání ve složitých nabídkách. Příklady již hotových maker: zavření všech aplikací, záloha systému …

Jornada má port USB? Nemá, jenom tak vypadá její sériové rozhraní pro propojení s osobním počítačem. Jornada má v sobě také integrovaný modem, který v ČR není homologovaný (tzn. že někde fungovat může a někde nemusí), a domnívám se, že dokud se u nás tyto přístroje nezačnou prodávat alespoň po tisících ročně, homologován ani nebude.

Stylus k této Jornadě připomíná propisovací tužku – horní část je zamačkávací a funguje podobně jako propisovačky. Pokud nevíte, k čemu tato vlastnost slouží, zkuste zasunutý stylus přestat vytahovat nehtem za vroubky na jeho konci, ale zmáčkněte stříbrnou část z boku dovnitř – horní konec vyskočí a můžete jej vytáhnout dvěma prsty.

Jornada je procpaná různými technickými udělátky, která by jistě našla svoje místo ve filmech typu 007 – určitě budete dumat, k čemu je malá nožička na levé straně, vypadá jako opěrka. Jenže na druhé straně žádná není. Stačí ale zasunout do slotu PC kartu a vysune se plošky, která má právě takovou výšku jako zmíněná nožička (PC karta by se to počítače jinak ne-

profesionálové vedle sebe

	Hewlett-Packard Jornada 680	NEC Mobile Pro 770
rozměry	189 × 95 × 34	245 × 132 × 28
hmotnost	510 g	770 g
procesor	Hitachi SH3/133 MHz	NEC VR 4121/131 MHz
paměť RAM	16 MB	32 MB
displej	640 × 240, 256 (65 tisíc) barev	640 × 240, 65 tisíc barev
výkon	30,31 jednotek	30,39 jednotek
baterie	Li-Ion	Li-Ion
zdroj	Cedrus	Impromat
kontakt	(02) 22 07 53 42	(067) 721 31 51
web	www.cedrus.cz	www.impromat.cz
cena bez DPH	37 637 Kč	37 990 Kč
poznámka	PC karta typu II, karta CompactFlash, dokovací stanice, modem V.90, IrDA	PC karta typu II, karta CompactFlash, výstup na monitor (800 × 600), modem V.90, IrDA

vešla). To ale není všechno: když tuto plošku stisknete, vyskočí slot pro kartu CompactFlash, kterou samozřejmě můžete používat současně s PC kartou. Další funkce už jsou méně záhadné – na boku najdeme tlačítka pro nahrávání zvuku, ale i jeho přehrávání; to je opět velice dobrá inspirace Psionem. Dají se zamknout, takže nedojde k samovolnému spuštění. V dodávce je také dokovací stanice.

Jornada 680 patří mezi nejlepší kapesní počítače, které v současné době existují a naše ocenění Opravdová mobilita si zaslouží. Jde o špičkový model se skvělým designem, odpovídá mu ale také špičková cena – 37 637 bez DPH. Že vývojáři opravdu nespí, dokazuje i to, že na webu www.hp.com jsou už nyní k dispozici ovladače, které mimo jiné umožňují na displeji zobrazit namísto současných 256 rovnou 65 tisíc barev.

Handheld pro náročné

NEC Mobile Pro 770

Tento počítač sice není novinka posledních dnů, ale to mu vůbec neubírá na atraktivnosti. Překvapí sice svou velikostí – 245 × 132 × 28 mm, jeho hmotnost je však přitom velmi nízká (770 g s bateriemi), a když jej zvednete, budete mít nezvyklý pocit, že tak veliké zařízení by mělo být těžší.

Vzhledem k objemu celého počítače by se nikdo nemohl divit, kdyby kromě obvyklého slotu pro PC kartu typu II a kartu CompactFlash měl uvnitř také pevný disk nebo na druhé straně otvor pro diskety. Jsou zde ale jen konektory pro připojení sériového kabelu a monitoru).

Po otevření čekají další tři překvapení, jedno z nich je ale sporné. Velký displej totiž zobrazuje stále v rozlišení 640 × 240, tzn. naprosto stejně jako malé handheldíky. Obraz je jen větší a ikony připomínají Windows v nouzovém režimu. Právě tato vlastnost však možná potěší toho, kdo nemá dostatečně dobrý zrak na luštění titěrných písmenek jiných počítačů.

Rozhodně ale potěší klávesnice – je také podobná Psionu. Klávesnice je vzhledem k velikosti celého přístroje dostatečně rozměrná a dá se na ní skutečně psát – všemi deseti, rychle a přesně. Jediné, co bude při psaní na této klávesnici chybět, je opěrka pro dlaně. Ale u klávesnice najdeme i další nelogičnosti. Konkrétně třeba kurzorová tlačítka, která jsou umístěna … v jedné řadě. To znamená, že se jen velice těžko dají používat bez použití zraku.

Mezi další vlastnosti nebo možná funkce Mobile Pro 770 patří integrovaný modem, který komunikuje zatím posledním protokolem – V.90, tzn. rychlostí 56 kb/s. Homologaci u něj však také nenajdete. V dodávce je CD s dalším softwarem, zákazník si může vybrat, kterou z obou českých lokalizací žádá. A ještě velice příjemná drobnost nakonec – v Mobile Pro 770 je 32 MB paměti RAM, což odpovídá některým stále ještě prodávaným stolním počítačovým sestavám. Pro programy, ale i např. pro data (jako jsou soubory MP3) je tedy místa dost.

Budoucnost je barevná

Oba dva počítače jsou jen potvrzením současného trendu v kapesních počítačích – za mnohem užitečnější než nástup barevných displejů ale považuji pozměněné klávesnice. Dosud byla právě tato část kapesních počítačů opomíjena a klávesnice připomínaly spíše tlačítka kalkulaček. Tyto dva počítače ale ukazují, že jde vyrobit použitelná klávesnice, na které se dá pohodlně psát. Nyní nám nezbývá čekat, než se výrobci naučí také vyrábět energeticky méně náročné součástky a podstatně prodlouží dobu výdrže na baterie. ■

boubelka úsporná

Petr Lindner

Jak je vidět, éra digitálních fotoaparátů bez optického hledáčku pomalu a jistě končí. Jedním z důkazů o návratu k osvědčeným konstrukčním řešením je i *Agfa ePhoto CL50*.

Snad mi designéři tohoto přístroje odpustí přezdívku, kterou jsem jejich fotoaparátu dal. Jeho design je veskrze v duchu kompaktních digitálních přístrojů, jen při pohledu shora je tělo poněkud … no prostě boubelaté. Ergonomie není nijak skvělá, ale na rozdíl od předchozích modelů Agfy je uživateli jasně dáno najevo, že drží v ruce fotoaparát.

Geniální počítadlo

Firma Agfa patří mezi špičku v technologiích digitálního zpracování obrazu, a tak se není čemu divit, když i její digitální fotoaparáty přinášejí poznatky z dlouholetého vývoje. Jednou z charakteristických vlastností je třeba technologie *PhotoGenie* přinášející vyšší rozlišení snímků pomocí softwarové interpolace. Fyzické rozlišení snímacího čipu CCD Agfy je 1 280 × 960 pixelů. Nastavit však můžeme velikost obrázků 1 600 × 1 200 pixelů, a právě Photo-Genie se postará o „vymyšlení“ obrazových informací, které čip ve skutečnosti nezachytil. Opravdu funguje. Snímky fotografované v nejvyšším „hardwarovém rozlišení“ se od interpolovaného liší v devadesáti procentech pouze velikostí – rozlišením. Agfa na to jde navíc chytře: počítáním pixelů nezatěžuje přístroj, ale přenechává tuto práci počítači. Interpolace probíhá v rámci stahování fotografií do počítače. Nežádoucím efektem je sice značné prodloužení přenosové doby, už tak pomalého sériového portu, výsledky jsou však opravdu překvapivé.

Spolehlivě fungující matricové měření expozice

Další snímky pořízené testovaným digitálním fotoaparátem naleznete na webové stránce Mobilit – mobility.cpress.cz

Slunce v duši

Jedním z důvodů, proč je boubelka úsporná, je další specialitka, jež nese název *SunCatcher*. Však to znáte: zapnete displej fotoaparátu a indikátor stavu akumulátorů se rázem může zbláznit. U Agfy jednoduše odklopíte krytku nad displejem, tím se pod aktivní prvky displeje vpustí paprsky denního světla a zároveň se odpojí na energii náročné podsvícení displeje. Pokud je sluníčka příliš, kontrast zobrazení klesá, ale v našich klimatických podmínkách SunCatcher odvede spoustu užitečné práce.

Než řeknete sýr

Před pověstným slovíčkem symbolizujícím blížící se stisk spouště, bývalo zvykem nezbytné „čarování“ okolo nastavení fotoaparátu. I zde je možné absolvovat tento rituál. Uživatelských nastavení nabízí přístroj slušnou škálu. Považte: tři způsoby měření expozice , tři možnosti expoziční automatiky od plné automatiky přes manuální až po automatiku s prioritou clony. Abychom však byli přesní, je třeba říci více. Automatika s prioritou clony je trošku ošizená na dvě možnosti: malá a velká clona. Není to tedy žádný velký komfort, ale je-li třeba řídit hloubku ostrosti, pomůže i takto spartánsky řešená funkce.

Už jsme si zvykli na to, že každý správný *digiťák* umožňuje korekci barvy světla. Nejinak je tomu i u recenzované Agfy. K dispozici je automatika, ruční nastavení na slunečno, zamračeno, zářivkové a žárovkové osvětlení a tzv. manuál. Ten umožňuje vlastní kalibraci *bílého bodu*, což je vhodné při snímání většího počtu fotografií se stejnou nebo podobnou hladinou osvětlení a charakterem snímaných předmětů. Abych nezapomněl: optický zoom ekvivalentní 38–114 mm objektivu kinofilmových přístrojů je doplněný dvojnásobným digitálním zoomem. Ten pracuje na principu výřezu, což v praxi znamená, že větší snímek než 640 × 480 pixelů s ním nepořídíte.

Cheese!

Už je to tady! Stiskem ne úplně ideálně aretované spouště pořídíte první snímky. Ty jsou poměrně hodně nasycené a vyžadují softwarové úpravy. Uživatel, který není zrovna profesionálem v oboru, může klidně spát, protože s aparátem dostane kvalitní program *Agfa PhotoWise*, který ve velké většině případů fotografie automaticky vyladí.

Agfa ePhoto CL50 prostě patří k těm digitálním fotoaparátům, jejichž snímací prvek vytáhne ze scény maximum obrazových informací. Tím je sice výsledek poněkud více nasycený, ale na druhou stranu „je z čeho brát“. Proto bych za cílovou skupinu uživatelů pokládal spíše lidi, kteří o digitálním zpracování obrazu něco vědí. Laik požadující dokonalý snímek ihned po stisku spouště by mohl být zklamaný. Přesto ale boubelku chválím. Ostrost je výborná, barvy odpovídají, snad jen neoznačená tlačítka u kontrolního LCD displeje mi dost vadí. Mezi námi, ovládání funkcí fotoaparátu je celkově trošku kostrbaté.

Prostě jak už bylo řečeno: kdo si rád pohraje s nastavením přístroje, bude odměněn kvalitními výsledky. Ti, kdo jsou méně technicky, či spíše digitálně fotograficky naladěni, ať se raději poohlédnou po uživatelsky jednodušším aparátu. ■

cenová osa

- Kodak DC210plus (34 490 Kč)
- Agfa ePhoto CL50 (32 300 Kč)
- Olympus C900 Zoom (24 581 Kč)

digitální fotoaparát

Agfa ePhoto CL50

Zdroj: Quentin
Telefon: (02) 33 35 55 85
Web: www.quentin.cz
Cena: 32 300 Kč bez DPH
Parametry: rozměry 72 × 131 × 55, hmotnost 300 g, fyzické rozlišení 1280 × 960, uzávěrka 1/2 do 1/500 s, ohnisková vzdálenost 38–114 mm, 8 MB SSFDC SmartMedia, sériový a TV kabel

Pagery to nemají lehké ani u nás, ani v Evropě. Jejich růst podílu na trhu se dá vyjádřit slovy stagnace, někde možná i pokles. Proto výrobci i poskytovatelé pagingových služeb hledají cesty, jak si zajistit více zákazníků . V Praze se sešli zástupci dvou pagingových asociací: ERMES MoU a EPPA, aby se spojili. Výsledkem má být větší tlak na výrobce pagingových zařízení a nové aktivity v oblasti pagingu. Jestli to ale přinese větší růst počtu zákazníků zatím nikdo neví.

Adaptec začíná nabízet **PC kartu Adaptec SlimSCSI 1460** pro kapesní počítače s klávesnicí, která k těmto zařízením umožňuje připojit magnetooptické mechaniky nebo pevné disky. To vše pod operačním systémem Windows CE.

Distributor PC karet Dacom zahájil prodej **nové kombinované síťové a faxmodemové karty** Dacom Gold Card NetGlobal 56k + 10/100 Mb. Od ostatních PC karet Dacomu se odlišuje provedením sběrnice – ta využívá moderní technologie CardBus.

Pokud se budete nacházet v blízkosti české polní vojenské nemocnice v Albánii, **můžete se přihlásit do sítě EuroTel** – ten totiž pro personál nemocnice zřídil mobilní BTS a satelitní spojení s domovskou sítí.

EuroTel kromě nedávného certifikátu ISO 9001 získal také **další ocenění** – umístění na dvacátém místě v žebříčku Czech Top 100. Aby ocenění nebylo málo – v soutěži zelených linek (telefonních čísel s předčíslím 0800) se EuroTel v počtu hovorů umístnil na prvním místě.

S velkým zájmem se podle slov RadioMobilu setkala **služba Paegas Asistent 333**. Od okamžiku nedávného spuštění už stihli operátoři RadioMobilu vyhledat desetitisíce telefonní čísel a spojit několik stovek konferenčních hovorů.

Také **RadioMobil získal jedno ocenění** – na výročním mezinárodním fóru Global Mobile Commerce Forum byla oceněna aplikace Paegas SIM Toolkit – bankovní služby, tedy přístup do Expandia Banky prostřednictvím menu mobilního telefonu.

Compaq představil nové modely svých notebooků – Compaq Armada 1500c s procesory Celeron 366 MHz a Compaq Armada 1750 s 12,1" displejem TFT.

Zatím **nejvýkonnějším notebookem z produkce Dellu** je Latitude CPi R400GT s procesorem Intel Mobile Pentium II pracující na 400 MHz. Cena tohoto notebooku s 14,1" displejem začíná na 109 900 Kč bez DPH.

Distributora notebooků Leo, společnost IVSN Přeštice, pohltil Conquest Computer, který doposud distribuoval notebooky značky Umax. Na této akvizici je sympatické, že Conquest je ryze česká společnost, která si vede dobře vedle agresivní zahraniční konkurence.

prezentace kdekoli

Jan Roháč

Datový projektor Sharp Notevision 5

Téma mobilní prezentace, kterým začíná toto číslo Mobilit, by asi bylo neúplné bez představení konkrétního přístroje – datového projektoru. Vybrali jsme poměrně nové zařízení, projektor *Sharp XG-NV5E*, který si lze lépe zapamatovat pod označením *Notevision 5*.

Jedním z důležitých parametrů přístrojů pro mobilní prezentace je jejich přenositelnost. Toto hledisko Notevision 5 dokonale splňuje. Půdorysem odpovídá přibližně formátu A4 a i se svými dvanácti centimetry výšky se snadno vejde do dodávané brašny. Mobilitě nezabrání ani jeho hmotnost – necelých 5 kg.

Přiznám se, že jsem před vybalením projektoru očekával spíše mdlé a rozmazané obrázky. Možnostmi Notevision jsem však byl velice příjemně překvapen. Obraz, který v projektoru vytvářejí tři displeje LCD o úhlopříčce 0,9 palců a jehož svítivost je 800 ANSI lumenů, je nejen výborně ostrý (nezapomeňte, že se na něj nedíváte z třiceti centimetrů), ale je velmi dobře viditelný i v nezastíněné místnosti.

Parametry nás nezajímají

Prezentaci nemusí provádět technik a ovládání datových projektorů by tomu mělo být přizpůsobeno. Notevision 5 stačí dodávaným kabelem připojit k videovýstupu počítače, zapnout vypínač, otočnými kroužky na objektivu nastavit velikost obrazu, zaostřit… a prezentovat. Jestliže projektor není kolmo k projekční stěně, je možno vzniklé zkreslení korigovat.

Rozlišením a frekvencemi přenášeného obrazu se vůbec nezabývejme, Notevision je stavěn na 1 024 × 768 bodů, nezalekne se však ale ani rozlišení

1 600 × 1 200, takže zvládne prakticky cokoli; frekvence se doladí automaticky. Jestli ale toužíte po vlastní konfiguraci, máte možnost. Pomocí menu, které se objeví na plátně, je možné nastavit množství parametrů.

Projektor se ovládá buď prostřednictvím tlačítkového panelu na vrchní straně přístroje, nebo pomocí infračerveného dálkového ovladače. K Notevision 5 se dodávají rovnou dva – jednodušší pro ovládání kurzoru myší (přes infračervený modul, který se připojí k počítači) a složitější, který navíc spolu se zmíněnou možností ovládání projektoru obsahuje i laserové ukazovátko.

K projektoru je možné připojit dva počítače a jeden televizor nebo video. Po nainstalování příslušného softwaru může počítač s Notevision 5 komunikovat i bezdrátově – prostřednictvím infračerveného rozhraní. Podporovány jsou všechny nejdůležitější způsoby promítání: kromě prostého položení je možné přístroj také zavěsit pod strop, použít zpětnou projekci nebo promítání pomocí zrcadla.

Kam s ním

Dokáži si představit i jiné použití tohoto projektoru než pro prezentace, ke kterým je určen. Film promítaný na plochu s dvoumetrovou úhlopříčkou má zcela jiné dimenze než šedesát centimetrů televizoru a pro domácí kino by takové přístroje mohly být vhodnější než velkoformátové, ale stále malé televizory. Takovému využití ale brání cena těchto zařízení, která se pohybuje často i mimo možnosti těch, kteří by projektor potřebovali k jeho původnímu účelu. Tím ale ne-

myslím jen Notevision 5, jehož cena je jen nadprůměrná, ale všechny přístroje tohoto druhu, pro jejichž pořízení je nutné investovat stovky tisíc korun.

Volba Notevision 5 jako ukázky přístroje pro mobilní prezentace byla dobrá, protože splňuje vše, co se po mobilním datovém projektoru požaduje: je skladný a lehký, má jednoduché a efektivní ovládání… a to vše spolu s velmi kvalitním obrazem, o který zde jde především. ■

cenová osa

- Polaroid Polaview 330 (300 000 Kč)
- Sharp XG-NV5E Notevision 5 (290 000 Kč)
- ASK Impression A6+ (240 000 Kč)

datový projektor

Sharp XG-NV5E Notevision 5

Zdroj: Mediatronic
Telefon: (02) 663 14 034
Web: www.mediatronic.cz
Cena: 290 000 Kč bez DPH
Parametry: rozlišení 1024 × 768, svítivý výkon 600 lm, hmotnost 4,5 kg, infračervená komunikace s počítačem, dva ovladače

páni, to jsou fofry!

Petr Lindner

Digitální fotoaparát Kodak DC240

Máme-li u *Kodaku DC240* najít nějakou vlastnost, kterou se výrazně odlišuje od ostatních přístrojů, pak je to rychlost jeho startu a změny ohniska zoomu. Zapnete hlavní vypínač, objektiv se s tichým zabzučením povysune a hned můžete začít fotit. Není zde žádné zdlouhavé zavádění systému, úvodní logo na displeji nebo jiné parádičky, kterými nás baví někteří výrobci.

Změna ohniska v celém rozsahu odpovídajícím 39–117 mm u kinofilmu je opravdu vteřinovou záležitostí. Pouze „utopené“ tlačítko pro ovládání transfokátoru by si zasloužilo malou konstrukční úpravu. Kodak DC240 ale jinak patří k těm fotoaparátům, které se dobře drží, hmotnost je takříkajíc optimální, spoušť má přesně aretované polohy … je prostě radost jej používat.

Uživateli, užij si to

Kodak disponuje třemi stupni kvality ukládání snímků zachycených prvkem CCD s fyzickým rozlišením 1 280 × 960 pixelů. Fotíte-li pro web, lze rozlišení zmenšit na 640 × 480. Nebaví vás barevné snímky? Zapněte si černobílý mód. Vzpomínáte na staré časy? Použijte sépiové tónování. Špióni mohou černobíle se zvýšeným kontrastem dále holdovat svému koníčku. Kontrast, či spíše ostrost snímků lze ovlivňovat i globálně. Menu Kodaku nabízí tři možnosti: normal, soft a sharp.

Nebyl by to digitální fotoaparát, kdyby neměl řízení teploty bílého bodu. Na výběr je buď automatika, nebo ruční nastavení na slunečno, žárovkové, případně zářivkové osvětlení. Snímání za ztížených světelných podmínek usnadňuje nezbytná korekce expozice a také dvojí způsob měření: matricové a se zvýhodněným středem.

Vestavěný blesk disponuje obvyklými režimy, je doplněný červenou kontrolkou nepřipravenosti, bohužel však postrádám indikaci aktivace blesku. Pochvalu si zaslouží pomocný displej na horní straně přístroje.

Všeho s mírou

Jak bylo uvedeno na začátku, zapnete aparát a můžete fotografovat. Pozor ale, když se trošku zešeří. Automatické ostření je na můj vkus až moc citlivé na dostatek světla, a nedostane-li svůj podíl, odmítá spolupracovat. Kromě nastavení makro a nekonečno není jiná možnost „ručního“ ostření, takže si nelze pomoci jinak. Při běžném osvětlení však automatické zaostřování pracuje bez výhrad.

Snímky jsou takzvaně kodakovsky přesné. Ani píď méně ani kousek navíc. V praxi to znamená, že zásadnější softwarové úpravy nejsou vzhledem k charakteru snímků potřebné. Nasycení fotografií je tak akorát, tudíž není z čeho ubírat, ani podle čeho přidávat. Ostrost je sice dobrá, ale copak to podivné nepravidelné rastrování větších ploch? Jeden by řekl, že je způsobeno kompresí JPG, ale datová velikost snímků je standardní. U takto vybaveného fotoaparátu bych přivítal možnost ukládání v nekomprimovaném formátu TIF.

Nejedná-li se o vyloženě extrémní světelné podmínky, jsou fotografie barevně přesné, hranová ostrost je na dobré úrovni, závoj je minimální; snímky z fotoaparátu je možné rovnou vytisknout. Drobné globální úpravy zpravidla zachrání funkce *Auto Enhance* softwaru Picture Easy, jenž je s přístrojem dodáván. Uživatelský zásah je nutný zejména při fotografování v protisvětle, nebo u snímků s převažujícími stinnými partiemi. Ty automatika příliš nezvládá a expozici je třeba ručně korigovat „do plusu“. Příliš nepomůže ani aktivace středově vyváženého měření expozice.

Horská prémie

S recenzovaným přístrojem je nyní nabízen tzv. *Premium Pack*. Mimo standardní výbavu, která mimochodem zahrnuje také sadu akumulátorů s nabíječkou, dostanete navíc ještě čtveřici těchto životabudičů, poněkud rozměrnější brašnu, a další položky znějící mnohem zajímavěji. Je to 16MB karta CompactFlash spolu s adaptérem PCMCIA. Se standardně dodávanou 8MB kartou máte tedy na horskou prémii k dispozici slušných 24 MB datového prostoru, přičemž vlastníci notebooků s slotem PCMCIA mohou dělat na hotelu občerstvovací stanici. Aby byl výčet Premium Packu vyčerpávající, je třeba ještě uvést CD-ROM s programy Adobe PhotoDeluxe 2.0, Adobe PageMill 3.0 a ImageAXS.

Snímky pořízené testovaným digitálním fotoaparátem naleznete na webové stránce Mobilit – mobility.cpress.cz

Kodak DC240 je kvalitní digitální fotoaparát s mnoha výraznými přednostmi. Potěší fotograficky založené uživatele, kteří si s ním „vyhrají“ při snímání a editace v počítači přenechají buď automatickým funkcím nebo je zcela vypustí. Stačí znát základy fotografování a potom není fakt, že je v přístroji místo filmu digitální záznamové médium, vůbec důležitý. ■

cenová osa

- Kodak DC265 (49 990 Kč)
- Olympus C-1400XL (39 990 Kč)
- Kodak DC240 (34 990 Kč)

digitální fotoaparát

Kodak DC240

Zdroj: Fotoworld
Telefon: (02) 67 20 55 18
Web: www.fotoworld.cz
Cena: 34 990 Kč bez DPH
Parametry: rozměry 133 × 51 × 76, hmotnost 328 g, fyzické rozlišení 1280 × 960, uzávěrka 1/2 od 1/755 s, ohnisková vzdálenost 39–115 mm, 8 MB CompactFlash, rozhraní USB a TV

mobiliář

Ericsson předvedl **kapesní počítač zaměřený především na mobilní komunikaci** – MC 218. Zajímavá je především podpora WAPu – zaběhlý standard dosud neexistuje, jenže na rozdíl od telefonu není problém upgradovat prohlížeč v kapesním počítači. Operačním systémem je Epoc32 a celý počítač se nápadně podobá také nově představenému Psionu 5mx. Největší výhodou tohoto kapesního počítače je jeho spolupráce s mobilními telefony Ericsson.

Zatím **nejmenší a nejlehčí mobilní telefon pro satelitní telefonování** (v síti Globastar) **a sítě GSM 900** pochází také z dílny Ericssonu a nese označení R290. Výroba bude zahájena na sklonku tohoto roku.

Digitální fotoaparát Kodak Professional DCS 660, určený pro komerční studiovou i exteriérovou fotografii, je od poloviny června v nabídce společnosti Fotoworld, distributora digitálních fotoaparátů Kodak.

Nové notebooky Fujitsu LiteLine, které využívají síly procesorů AMD K6–2 3D–now! a pasivních displejů 12,1" budou nabízeny od ceny 39 990 Kč bez DPH.

Do notebooků značky Acer **budou dodávány pevné disky IBM** – na základě dohody v hodnotě 8 miliard dolarů, kterou obě společnosti uzavřely. IBM naopak bude nakupovat displeje vyrobené Acerem, které se ovšem budou vyrábět technologiemi a procesy IBM.

Společnost ComDis, známý distributor příslušenství pro notebooky a kapesní počítače karet, **opět snížila ceny paměťových karet** CompactFlash.

V nových noteboocích **Acer TravelMate 512** bude nyní použit v nejvýkonnější variantě procesor Celeron pracující na frekvenci 366 MHz a aktivní 12,1" displej. Silnější model **Acer TravelMate 515Te** využívá procesoru Pentium II na 300 MHz, 64 MB RAM a má 13,1" aktivní displej. Z miniaturní řady TravelMate 310 bude nejvýkonnější model **Acer TravelMate 314T** s procesorem Pentium MMX na 300 MHz. Tento subnotebook má displej s úhlopříčkou 8,4" .

Sybase ve spolupráci s firmou Kvados uvádí na trh aplikaci **Avis – malý obchodník**, která je založena na platformě Windows CE. Ostatní mobilní platformy mají přijít co nevidět. Aplikace Avis využívá technologii Sybase UltraLite Adaptive Server Anywhere.

Pro centrálu je zase k dispozici řešení Ventus – centrální katalog, které umožňuje tvorbu cenové politiky nebo napojení na logistický a odbytový systém Avis – sklad a odbyt.

Tyto aplikace mají architekturu klient/server, jsou na platformě Windows, a byly napsány v nástroji Power Builder od společnosti Sybase, čímž je zaručena databázová otevřenost směrem k produktům Sybase SQL Anywhere, Sybase SQL Server a MS SQL Server.

jednodušší už to být nemůže

Rostislav Kocman

Adaptér pro připojení počítače k síti prostřednictvím USB

Síťové karty pro notebooky byly dosud vyráběny v provedení PC karet. Zpočátku byly určeny pro technologii PCMCIA, později přišlo rozhraní CardBus. V nabídce společnosti Kobe se nyní objevila síťová karta od izraelské společnosti Silicom, tentokrát však v provedení USB. Karta je ale nesprávné slovo, jde jen o krátký kabel se zásuvkovým konektorem, ve kterém je skryta veškerá elektronika.

U jako univerzální

Zařízení Silicom Ethernet LAN 10BT USB, jak zní celý jeho název, je určeno pro připojení k sítím typu Ethernet, tedy komunikujícím maximální rychlostí 10 Mb/s. Tato rychlost je teoretická, ale přesto se k ní karta blížila. Limit sběrnice USB je posazen na hodnotu 12–15 Mb/s, z čehož je také jasné, že v provedení USB nemůžou být vyráběny karty pro Fast Ethernet (100 Mb/s). U rychlosti se nabízí srovnání se stejnou kartou v provedení PCMCIA – USB verze je jen nepatrně pomalejší, což ale nelze při běžné práci poznat.

Důvod, proč USB zařízení získávají na oblibě je zřejmý – stačí je opravdu jen zapojit, poprvé vložit ovladače, jednou restartovat a používat. Podobně sice pracují i PC karty, jenže ty – na rozdíl od USB – není možné běžně používat se stolními počítači. Zařízení USB můžete zapojovat či vypojovat za chodu počítače, zvláštní napájení nepotřebujete. Jen musíte mít nainstalována Windows 98 nebo Windows 95 OSR2. Jiné rozšířené operační systémy sběrnici a zařízení USB nepodporují.

Sběrnici USB je už několik let předpovídána skvělá budoucnost, ale přestože je tímto portem vybaven každý nový notebook a stolní počítač, dosud chyběla připojitelná zařízení.

PCMCIA ztrácí dech?

Důvodů, proč si pořídit toto zařízení namísto rychlostně srovnatelné PC karty od stejného výrobce, je několik. Především je můžete používat na stolním počítači i notebooku, můžete je také libovolně přepojovat. Instalace je velmi jednoduchá a zvládne ji každý. ■

cenová osa

- Silicom Ethernet LAN 10 BT PCMCIA (4 130 Kč)
- Silicom Ethernet LAN 10 BT CardBus (3 570 Kč)
- Silicom Ethernet LAN 10 BT USB (2 980 Kč)

síťová karta

Silicom Ethernet LAN 10BT USB

Zdroj: Kobe
Telefon: (02) 697 53 38
Web: www.kobe.cz
Cena: 2 980 Kč bez DPH
Parametry: síťová karta pro Ethernet (10 Mb/s), konektory USB a RJ-45

GoType! v češtině

Marek Lutonský

Velkým nedostatkem klávesnice GoType! pro počítače řady Palm, kterou jsme testovali v Mobilitách 5/99, byla nemožnost psaní znaků s diakritikou. Koumavý český uživatel sice nakonec přišel na způsob, kdy bylo možné pomocí zkratek, které Piloty podporují (tzv. shortcut), písmeno s nabodeníčkem napsat, ale tento postup se nedal rozhodně nazvat pohodlným.

Společnost PDA Planet dokázala češtinu u klávesnice GoType! zprovoznit. Ovladače klávesnice se nainstalují běžným způsobem, ale navíc se k nim přidá aplikace *KeybMap*, ve které se zvolí mimo jiné rozložení kláves a typ kódování. Po aktivaci české klávesnice pomocí nastavitelné klávesové zkratky GoType píše jako každá jiná česká počítačová klávesnice.

Program je distribuován jako shareware, který je po měsíci nutné pěti sty korunami zaregistrovat. Stávající uživatelé GoType! se tak mohou přesvědčit, jestli jim tato částka za možnost českého psaní stojí.

V budoucnu se rýsuje možnost uživatelského definování rozložení klávesnice, daleko snad není ani propojení běžné klávesnice PC s počítači řady Palm. ■

Česká podpora pro klávesnici GoType!

Zdroj: PDA Planet
Telefon: (02) 24 21 06 40
Web: www.pdaplanet.cz
Cena: shareware, 500 Kč

bez drátu

Marek Lutonský

Softwarový modem SoftGSM pro Windows CE

V minulých Mobilitách jsme testovali softwarový modem GSM pro operační systémy stolních počítačů a zmínili jsme také, že se připravuje jeho verze určená pro kapesní počítače s Windows CE. Nyní jsme měli k dispozici i ji.

Stejně jako minule jde o program, který spolu s kabílkem, který propojuje telefon s počítačem, dokáže emulovat funkci hardwarového modemu. Jeho funkce a vlastnosti jsou téměř identické s verzí pro PC – umožňuje připojit se z kapesních počítačů k Internetu, zvládá e-mailovou a faxovou komunikaci rychlostí 9600 b/s. Pomocí SoftGSM je možné na počítači editovat telefonní seznam na kartě SIM a posílat z něj textové zprávy.

Oproti verzi pro osobní počítač s Windows 95/98/NT je zde však jeden problém – nejenže existuje mnoho mobilních telefonů, které mají odlišné propojovací konektory a jejich zapojení (seznam podporovaných naleznete v minulých Mobilitách), rovněž téměř každý kapesní počítač má jiný tvar sériové zásuvky, ke které se telefon připojuje.

SoftGSM tuto překážku vyřešil tím, že se jeho propojovací kabel nezapojuje přímo do počítače, ale až do kabelu pro spojení PDA s PC, který ve všech případech končí samčím sériovým konektorem. Nevýhodou tohoto řešení je, že s sebou kromě krátkého kabílku SoftGSM musíte tahat další neskladnou šňůru.

Jednotlivé počítače a hlavně verze Windows CE však mají svá specifika, proto není možné bez testování zaručit, že na všech PDA bude SoftGSM fungovat. V současné době je otestována asi desítka přístrojů. Já jsem však tento program zkoušel také na přístroji *NEC MobilePro 770*, který v seznamu není, a s žádnými potížemi jsem se nesetkal.

Sedím na kolejích … a čtu si e-mail

Zatímco u verze SoftGSM určené pro PC jsem se pozastavil nad cenou, kterou jsem srovnával s PC kartami, verze pro Windows CE, ač je cenově na stejné výši, si už takové srovnání nezaslouží, protože pro mnohé kapesní počítače a mobilní telefony je jedinou možností, jak pomocí nich mobilně komunikovat. ■

softwarový modem

SoftGSM

Zdroj: ComDis
Telefon: (069) 661 63 83
Web: www.comdis.cz
Cena: 3 399 Kč bez DPH 5 % software, 600 Kč bez DPH 22 % kabel
Parametry: přenosová rychlost 300–9 600 b/s, Fax třídy 1, SMS, Hayes kompatibilní, podpora Windows 95, 98, NT, CE

ruce na volantu

David Řeháček

Sada hands-free pro Nokia 5110/6110

Když jsem poprvé řídil auto, nevěděl jsem kam s rukama, těch páček bylo trochu moc. Dneska už řídím v pohodě, na svoje začátky si ale vzpomenu pokaždé, když mi někdo zavolá na mobilní telefon a já se zrovna motám uprostřed křižovatky a ještě k tomu v odbočovacím pruhu.

Většina soudných řidičů naštěstí v automobilu netelefonuje bez sad hands-free, které umožní hovořit, aniž byste jednou rukou drželi telefon a druhou současně kroutili volantem, ovládali směrovky a ti „lepší“ dokonce ještě řadili.

Palčivým problémem mnohých *opravdových sad hands-free* je jejich cena, dosahující mnohdy i sumy za slušný telefon. Kompromisem mezi těžkou sadou HF a sluchátkem do ucha je sada plug-in, kterou pro telefony Nokia 5110 a 6110 nabízí společnost C.P.A.

Kompaktní zařízení se zastrčí do zdířky pro zapalovač cigaret na palubní desce a na druhý konec vybavený speciálním konektorem připojíte svůj telefon. Nezbytnou součástí je i mikrofon na tenkém kablíku. Reproduktor, ze kterého slyšíte hlas druhé strany, je umístěn v kompaktní části, která mi momentálně činí ze zapalovače kousek nad řadící pákou. Kdo chce více soukromí, může připojit svoje sluchátko.

K provedení mám snad jedinou připomínku: kabel, na jehož konec se telefon připojuje, je příliš robustní a konektor má občas snahu z telefonu vyklouznout ven.

Používání takové sady hands-free je naprosto triviální a zvládne je i začátečník s průměrnou šikovností. Pro instalaci sady nemusíte navštívit servis, zasunout zařízení do zapalovače umí každý. Sada pro telefonování „bez rukou“ slouží současně i jako inteligentní nabíječka.

I když toto zařízení nedosahuje kvalit instalačních hands-free, velmi příjemná je jeho cena – 1 640 Kč bez DPH. ■

hands-free sada

pro Nokia 5110/6110

Zdroj: C. P. A. Czech
Telefon: (040) 689 72 22
Web: www.cpa.cz
Cena: 1 640 Kč bez DPH
Parametry: provedení plug-in, integrovaná nabíječka

windows CE sharewarový sloupek

Pocket Unzip

stevemiller.net
freeware
určeno pro HPC

Kapesní Unzip je zřejmě jediný program pro Windows CE, který dokáže rozbalovat archivy s příponou ZIP. Tento formát komprimace je na Internetu velmi populární. Pocket Unzip umí archivy rozbalovat (a to zvolené soubory nebo celý archiv), dokáže také otestovat integritu archivu. Nepodporuje funkci táhni&pusť a neinstaluje se – pouze se zkopíruje do kapesního počítače.

Command CE

www.exesoft.net/download.shtml
shareware (15 USD), zkušební doba 30 dnů
určeno pro HPC

Správce souborů Windows Explorer, který je součástí Windows CE, má jednu nevýhodu – nedokáže zobrazovat stromovou strukturu adresářů. Command CE to dovede a díky tomu zobrazuje soubory v pamětích kapesního počítače mnohem přehledněji. Soubory dokáže setřídit podle libovolného zobrazeného sloupce

(jméno, typ, čas …). Dokáže zobrazovat všechny nebo jen nesystémové soubory, ale umí také nezobrazovat programy, které jsou uloženy v paměti ROM – tedy ty nesmazatelné. Podporuje přesun a kopírování souborů metodou táhni&pusť.

Descrypt

www.lambrecht.de/windowsce.html
freeware
určeno pro HPC i PPC

Descrypt se snaží řešit bezpečnost souborů v paměti RAM kapesních počítačů – šifrováním čtyřiašedesátibitovou technologií DES. Šifra je poměrně náročná a proto u větších souborů zaberou oba procesy více času (řádově sekundy u souboru s velikostí 100 kB)

See CF

www.amar–computing.demon.co.uk
freeware
určeno pro PPC s procesorem MIPS

Velmi jednoduchá utilitka, která dovede jen jediné věc – informovat o velikosti volného a použitého místa na kartě CompactFlash.

Jan Roháč

palm & pilot
sharewarový sloupek

AfterBurner
http://www.gavini.com
freeware

Jednoduchý hack umožňující změnu pracovní frekvence procesoru (a tedy rychlosti počítače) v rozsahu 12–29 MHz. Před každým spuštěním HotSyncu ale vrátí frekvenci na obvyklých 1 MHz. Podle autora je možné zvýšit frekvenci procesoru DragonBall EZ v nových Palm IIIx a Palm V až na 29 MHz, zatímco starší modely mohou mít problémy už od 19 MHz . Po bezplatné registraci bude automaticky zasílána poslední verze.

GreenLightHack
http://www-cs-students.stanford.edu/~dianders/palm
freeware

Program sloužící k inverzi displeje při zapnutém podsvícení, tzn. černá písmena budou na osvětleném pozadí. Existují tři verze, které se liší svým chováním. Jedna pouze přepne na inverzní režim, zatímco zbývající dvě umožňují používat jak normální, tak inverzní zobrazení a liší se podle toho, jaký režim je implicitní.

MultiMail
http://www.actualsoft.com
shareware (10 USD pouze šekem na adresu firmy Actual Software)

Nahrazuje vestavěného poštovního klienta a přidává možnost stahování pošty ze serveru pomocí protokolů POP3 a IMAP4.

Verze *Discovery* umožňuje vyhledávání adres v adresáři. Pokročilejší verze *PRO* dovoluje třídit zprávy podle více kritérií a podporuje více e-mailových účtů.

iSilo
http://www.isilo.com
shareware (12,50 USD, zkušební doba 30 dnů)

Následovník programu *ToGo*, jehož formát dokáže také zobrazovat. Zabírá pouze 40 kB a podle tvrzení autorů má o 20 % lepší kompresní poměr než dnes nejčastěji používaný formát DOC. Program by měl by být také dvakrát rychlejší než prohlížeče tohoto formátu. Podporuje odkazy v rámci dokumentu a umí pro každý vytvořit až 1 024 záložek.

Přiložené konvertory pro Windows, DOS, Linux a Solaris převádějí do formátu iSilo soubory TXT, HTML a DOC. Konvertor si dokáže poradit i s HTML rámci (frames). iSilo zatím nepodporuje zobrazování obrázků.

Lukáš Mikšíček

ultraštíhlý

Rostislav Kocman

Notebook Twinhead PowerSlim

Mezi výrobce notebooků, v jejichž nabídce se nachází malý, lehký a tenký notebook (tzv. subnotebook) se svým modelem *PowerSlim* zařadil i *Twinhead*. Zákazník u podobných modelů obvykle očekává malý displej, malý výkon a často i malou použitelnost pro náročnější kancelářskou práci – právě tyto pověry se snaží PowerSlim vyvrátit.

Až na mechaniky je uvnitř vše

Podstatnou nevýhodou, kterou trpí všechny notebooky pyšnící se malou hmotností a rozměry, je absence vestavěné CD-ROM a disketové mechaniky. Za nevýhodu toto technologické omezení považujte jen tehdy, pokud na cestách skutečně tyto vstupy potřebujete. Obě mechaniky samozřejmě dostanete v externí verzi a můžete je nosit s sebou.

CD-ROM mechanika se připojuje datovým kabelem a na rozdíl od disketové mechaniky ji můžete připojovat a odpojovat jen tehdy, když je notebook vypnutý. Disketová mechanika se připojuje k paralelnímu kabelu a tomuto rozhraní nějaké odpojování či zapojování za chodu vůbec nevadí.

Pro další zařízení jsou k dispozici klasické konektory a sloty – pro klávesnici či myš je k dispozici jeden PS/2 port; jeden sériový a jeden paralelní port, VGA konektor a samozřejmě jeden konektor univerzální – USB. Pro PC karty jsou připraveny dva sloty pro karty typu II – každý ale na jedné straně notebooku, takže je nemůžete využít pro karty typu III. Na boku je samozřejmě také infračervený konektor.

Klávesnicový evergreen

Jednotlivé klávesy nejsou rozděleny do sektorů a např *Home* či *End* jsou přístupné jen s použitím klávesy *Fn* – vedle toho kontrastují dvě klávesy *Windows*, *Menu* a už několik let nepoužívaná *Scroll Lock*. Až na malé a poněkud posunuté klávesy s číslicemi a diakritickými znaky ke klávesnici výhrady nemám, vzhledem k velikosti notebooku je klávesnice dostatečná.

Pokud budete k PowerSlimu přecházet z jiného notebooku, bude vám připadat nezvyklá vlastnost touchpadu – na rozdíl od jiných notebooků totiž nepracuje na elektrostatickém principu, ale na tlakovém. Zatímco elektrostatický touchpad je neovladatelný při použití např. stylusu (ukazovací tužka kapesních počítačů), u PowerSlimu naopak s tímto nástrojem dosáhnete dobrých výsledků. Nemůžete jej totiž ovládat bříškem prstu, protože tak je pohyb kursoru nestabilní a dochází k nečekaným generováním stisků myši. Dobře se touchpad ovládá například nehtem.

Notebook se zapíná tlačítkem umístěným pod displejem, takže nedochází k náhodným stiskům. Tlačítko je programovatelné v tom smyslu, že můžete definovat např. vypnutí počítače, úsporný režim nebo uspání při spuštěných Windows, stejně jako si můžete definovat činnost při zavření displeje – standardně je určeno uspání notebooku.

Rozumná cena

I když se použitý procesor a paměť může někomu při porovnání s jinými stroji zdát nedostatečný, opak je pravdou. Sestava je vyladěna a pro standardní práci plně postačuje, to vše při malé hmotnosti a rozměrech. Samotný notebook i díky barevnému a designérskému ztvárnění vypadá sympaticky a přitulně. Potěší vás i tehdy, když si jej posadíte na klín – téměř se nezahřívá a podle testu Battery Mark takto vydrží průměrně dvě a čtvrt hodiny. ■

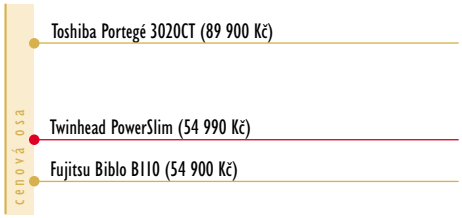

notebook

Twinhead PowerSlim

Zdroj: VT Data
Kontakt: (0468) 228 21
Web: www.vtdata.cz
Cena: 54 990 Kč bez DPH, externí mechanika CD-ROM 4 990 Kč bez DPH, externí disketová mechanika 3 290 Kč bez DPH
Parametry: displej 12,1" TFT, rozlišení 800 × 600, procesor Intel Pentium MMX 266 MHz, 32 MB RAM, 3,2 GB HDD, baterie Li-Ion, 1,6 kg, 270 × 220 × 25,4 mm

mobility
BAVÍ-LI VÁS MOBILITY S MALÝM „m“ A MĚLI BYSTE CHUŤ O NICH PSÁT, MÁTE STYL A ODVAHU ...
... NAPIŠTE NÁM.
mobility@cpress.cz

můj mobil

Nokia 5110

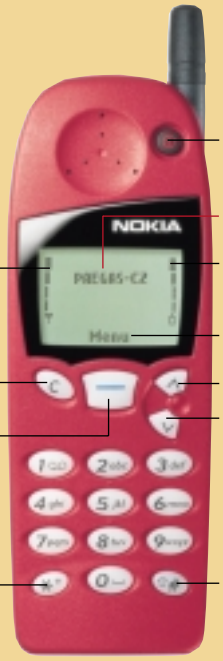

co se hodí při telefonování

Volání: zadejte telefonní číslo a stiskněte tlačítko (na displeji je text **Volat**).

Přijmutí hovoru: stiskněte tlačítko (**Přijmout**).

Odmítnutí hovoru: stiskněte tlačítko (v případě, že je aktivní funkce *Přesměrovat, je-li obsazeno*, bude příchozí hovor přesměrován).

Ukončení hovoru: stiskněte tlačítko (**Konec**).

Jednotlačítková volba (rychlá volba): stiskněte tlačítko s číslicí až, volbu potvrďte tlačítkem (**Volat**). Je-li aktivována funkce *Rychlá jednotlačítková volba*, stačí číslici až podržet, není nutné potvrzení tlačítkem. Před prvním použitím jednotlačítkové volby je však nutné klávesám přiřadit čísla.

Volání do hlasové schránky: nejrychleji se do vlastní hlasové schránky dostanete přidržením tlačítka. Číslo hlasové schránky však musí být uloženo v paměti telefonu (**Menu 2–6**).

Ovládání hlasitosti sluchátka: během hovoru stiskněte tlačítko pro zesílení a pro zeslabení.

Seznam nepřijatých hovorů: aktuální nepřijaté hovory se zobrazují na hlavním displeji telefonu. Můžete si je prohlédnout pomocí tlačítka (**Seznam**). Následně je možné – opět pomocí tlačítka (**Volby**) – zjistit čas, kdy byl hovor nepřijat, číslo vytočit, uložit apod.

Seznam posledních volaných čísel: k seznamu se dostanete, když při zobrazení hlavního displeje stisknete tlačítko .

abychom se neztratili v menu

Pohyb v nabídce funkcí: do nabídky funkcí (menu) se dostanete stisknutím tlačítka (**Menu**). Tlačítky se šipkami (,) vyhledejte požadovanou nabídku, kterou stisknutím tlačítka (**Zvolit**) otevřete. Pokud nabídka neobsahuje další podnabídky, pomocí šipek (,) najděte položku, kterou tlačítkem (**Zvolit**) otevřete. Nyní tlačítky se šipkami (,) vyhledejte požadované nastavení a tlačítkem (**OK**) je potvrďte.

Rychlý pohyb v nabídce funkcí: položky menu jsou číslovány (číslo zkrácené volby je zobrazeno v pravém horním rohu displeje) a pomocí tohoto kódu jsou proto snadno a rychle dostupné. Po stisknutí tlačítka (**Menu**) máte tři sekundy pro zadání čísla položky, kterou chcete otevřít.

Pokud se v dalším textu objeví např. kód **Menu 1–7–2**, znamená to, že po stisknutí tlačítka (**Menu**), pomocí kterého se dostanete do nabídky funkcí, postupně za sebou tiskněte tlačítka , , .

telefonní seznam – spasitel děravé paměti

Rychlé uložení telefonního čísla: zadejte telefonní číslo a pomocí tlačítek se šipkami (,) nastavte text u tlačítka na **Uložit**. Stiskněte tlačítko (**Uložit**), zadejte jméno a znovu stiskněte tlačítko (tentokrát s označením **OK**).

Rychlé vyhledání jména a čísla: stiskněte tlačítko (při prázdném displeji), zadejte první písmeno hledaného jména a šipkami (,) požadované jméno vyhledejte.

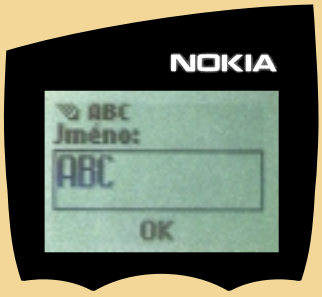

Používání telefonního seznamu při hovoru: potřebujete-li např. během hovoru zjistit telefonní číslo, stiskněte tlačítko , potom (**Volby**) a zvolte *Telefonní seznam*.

Uložení telefonního čísla pro jednotlačítkovou volbu: Zvolte funkci *Jednotlačítková volba* (**Menu 1–8**). Jestliže ještě žádné číslo není přiřazeno, stiskněte tlačítko (**Přiřadit**). Vyhledejte v telefonním seznamu číslo, které chcete přiřadit, a tlačítkem (**OK**) volbu potvrďte. Pokud je tlačítku telefonní číslo již přiřazeno, je možné provést změnu stisknutím tlačítka (**Volby**).

Je-li zapnuta funkce *Rychlá jednotlačítková volba* (**Menu 4–1–2**), je možné číslo volit delším podržením tlačítka, které je mu přiřazeno, není třeba potvrzování tlačítkem. Pozor však na možné náhodné stisknutí tlačítka a nechtěné volání! Při použití této možnost důsledně používejte *blokování klávesnice* (viz dále).

Mazání položek z telefonního seznamu: v nabídce *Vymazat* (**Menu 1–4**) je možné mazat položky buď *Postupně*, nebo najednou (příkazem *Vymazat vše*).

Úprava jmen a čísel v telefonním seznamu: v nabídce *Upravit* (**Menu 1–5**) vyberete položku hodnou editace a postupným tisknutím klávesy (**Upravit** a **OK**) přejdete na úpravu jména a čísla.

Odesílání vizitek: telefon podporuje odesílání vizitek (uloženého jména a telefonního čísla) do jiného mobilního telefonu a rovněž umí zaslanou vizitku přijmout. Avšak pozor, protože jde o funkci podporovanou především telefony Nokia, vizitka zaslaná na mobilní telefon jiné značky může být – i když bude čitelná – obalena řídícími znaky.

Vizitku pošlete pomocí funkce *Poslat zápis* (**Menu 1–6**), následně vyhledejte jméno s telefonním číslem, které chcete odeslat, a stiskněte tlačítko ⊟ (**Odeslat**). Zadejte telefonní číslo příjemce (nebo je vyhledejte v telefonním seznamu) a vizitku odešlete stisknutím tlačítka ⊟ (**Odeslat**).

Když je naopak vizitka někým zaslána, na displeji telefonu se objeví text *Vizitka obdržena*. Stisknutím tlačítka ⊟ (**Volby**) vyberte jednu z možností *Ukázat*, *Uložit* nebo *Zrušit* a potvrďte ji tlačítkem ⊟ (**OK**).

Různá zobrazení telefonního seznamu: telefonní seznam může být zobrazen jako *seznam jmen*, kdy se na displej vejdou tři položky, jako *jméno a číslo*, kdy se vejde jen jedna položka (jméno a jeho telefonní číslo), a konečně lze použít *velké písmo*, kdy se opět vejde jen jedna položka, zato však zobrazená obrovským a nepřehlédnutelným písmem. V nabídce funkcí hledejte položku *Zobrazení* (**Menu 1–7–1–1** až **3**).

škoda slov, je čas na textové zprávy SMS

Čtení SMS: příchozí textová zpráva SMS se zobrazí na hlavním displeji, kde ji lze dvojitým stisknutím tlačítka ⊟ (**Číst**) otevřít. Pomocí tlačítek se šipkami (▽, △) si přečtete nejenom text zprávy, ale ještě informace o odesílateli a o datu a času odeslání. U otevřené zprávy SMS lze tlačítkem ⊟ (**Volby**) otevřít nabídku s volbami pro smazání zprávy, její uložení, úpravu, odpověď odesílateli atd.

Ke starším nesmazaným zprávám SMS se dostanete kombinací **Menu 2–1**. Přečtete je také tlačítkem ⊟ (**Číst**).

Psaní a odesílání SMS: k psaní nové zprávy slouží položka *Psát zprávy* (**Menu 2–3**). Zprávy se píší způsobem běžným u mobilních telefonů, postupným tisknutím tlačítek. Použitím tlačítka ⊟ (**Volby**) je možné napsanou zprávu *Uložit*, *Smazat*, *Odeslat* (zadá se telefonní číslo nebo tlačítkem ⊟ se vybere jméno z telefonního seznamu) atd.

V napsaném textu se pohybujeme tlačítky s šipkami (▽, △), text mažeme tlačítkem ⓒ (jeho delším podržením se smaže celý napsaný text).

Zobrazení speciálních znaků: kromě písmen, která jsou natištěna na tlačítkách, je možné postupným tisknutím tlačítek do SMS zadat i další znaky, např. písmena s diakritikou. Delším podržením tlačítka se vloží znak číslice. Standardně se textové zprávy píší velkými písmeny, pro přepnutí na minusky je třeba stisknout tlačítko ⓪ (zobrazí se indikace v levém horním rohu displeje).

Stisknutím tlačítka ⊛ při psaní SMS se zobrazí nabídka speciálních symbolů ve kterých se pohybujeme šipkami (▽, △). Zvolený znak vložíme do textové zprávy tlačítkem ⊟ (**Vložit**).

Nastavení potvrzování doručení SMS: v nabídce *Běžné* (**Menu 2–4–** dále je vhodné použít šipky) zvolte položku *Výpisy doručených zpráv* a nastavte ji na *Ano*.

přesměrováváme se

Nastavení se provádí pomocí nabídky *Přesměrovat* (**Menu 5**). U telefonů Nokia 5110 používaných s předplacenou kartou SIM (sada Twist) je ale přesměrování automaticky směrováno do hlasové schránky, není je možné měnit.

Nastavení přesměrování: po zvolení režimu přesměrování (**Menu 5–1** až **4**) zvolte položku *Aktivovat*. Zvolte, jestli se má hovor přesměrovat do hlasové schránky nebo na jiné číslo.

Zrušení přesměrování: všechna přesměrování najednou se zruší příkazem *Zrušit všechna přesměrování* (**Menu 5–5**). Je však možné rušit i jednotlivé režimy přesměrování zvlášť. Po zvolení režimu (**Menu 5–1** až **4**) vyberte položku *Zrušit*.

Zjištění stavu přesměrování: u každého režimu přesměrování (**Menu 5–1** až **4**) je možné volbou položky *Stav* zjistit jeho aktuální stav.

co se nevešlo jinam

Blokování/uvolnění klávesnice: po stisknutí tlačítka ⊟ (**Menu**) do

tří sekund stiskněte tlačítko ⊛. Při zablokované klávesnici se na displeji telefonu zobrazí symbol zámku (viz obrázek). Pro uvolnění blokované klávesnice opět po stisknutí tlačítka ⊟ (**Menu**) do tří sekund stiskněte tlačítko ⊛.

Rychlé nastavení typu vyzvánění: krátce stiskněte tlačítko pro vypnutí telefonu (⏻), následně šipkami (▽, △) vyhledejte požadovanou volbu. Potvrďte ji tlačítkem ⊟ (**OK**). Pro rychlejší přístup je možné použít tyto zkratky:

⏻, 2abc – vlastní tóny
⏻, 3def – tiché vyzvánění
⏻, 4ghi – diskrétní vyzvánění
⏻, 5jkl – hlasité vyzvánění

tipy

Obnova jazyka: jakmile váš telefon dostane do ruky nějaký škodolibec, během okamžiku na něm nastaví jazyk se znaky rozsypaného čaje a při vaší snaze o navrácení do původního stavu se bude ohromně bavit. Vy však nehnete ani brvou a s pohrdavým posměškem a pohledem skrz na skrz provrtávajícím posměváčkovu hlavu poslepu vyťukáte kombinaci **Menu 4–2–1–11**.

Převádění měny: váš telefon můžete výhodně použít v zahraničí při přepočítávání cen. Nejdříve v *kalkulačce* (**Menu 7**) nastavte převodní kurz – tlačítkem ⊟ (**Menu**), nalistováním položky *Směnný kurs* (potvrdit tlačítkem ⊟) a zvolením položky *Cizí jednotky na domácí* (toto je příklad malé chyby ve firmwaru telefonu, protože zde není možné stisknout Menu 8–1). Potom stačí v kalkulačce zadat cenu v cizí měně, stisknout ⊟ (**Menu**) a potvrzením položky *Na domácí* ji přepočítat na české koruny. Důležitá může být i informace, že desetinná čárka (nebo spíše tečka) se v Nokia 5110 zadává tlačítkem ⓪.

EuroTel EFR SuperSound: u novějších verzí telefonů Nokia 5110 je již technologie EFR aktivována. U starších je SuperSound možné zapnout aktivačním kódem ***3370#** (potvrdí se tlačítkem ⊟). Mód EFR zrušíte potvrzením kódu **#3370#**.

Jestli máte nový nebo starý telefon, zjistíte zadáním kódu ***#06#** – na displeji telefonu se zobrazí kód IMEI. Je-li 490522/30/026899/0 nebo vyšší, EFR je již aktivován.

mobilní servis

mobility@cpress.cz

Zobrazení kreditu na displeji telefonu Twist

Karel Vojda: *Mobilní telefon mého kolegy stále zobrazuje na displeji kredit, který mu zbývá na předplacené kartě. Svůj telefon však k tomu nemohu donutit. Může to být tím, že mám Twist a kolega GO?*
Marek Lutonský: Ano, důvod jste stanovil správně. Na rozdíl od služby EuroTel GO neumí služba Paegas Twist neustále zobrazovat zbývající kredit na displeji telefonu, zobrazí jej pouze na chvíli po zadání kódu * 1 0+ 1 #. Toto omezení je ale možné obejít malým trikem.

Před zahájením si připravte kód PIN2. Slovy raději upozorňuji, že jde o kód *PIN dva*, ne o běžný PIN, který zadáváte při zapnutí telefonu. Kód PIN2 jste dostal při zakoupení telefonu.

Nejdříve je třeba nastavit sazbu za jednotku hovoru na 0,1 (často je možné přidat také jednotku měny, pro nás tedy Kč). U různých telefonů se sazba za jednotku nastavuje na různých místech v menu, před poslední úrovní menu je nutné zadat kód PIN2. Nic viditelného se zatím neděje.

V další fázi zjistěte pomocí odeslání kódu * 1 0+ 1 # aktuální stav kreditu, zjištěnou hodnotu si zapamatujte. Najděte, kde se v telefonu nastavuje *limit ceny hovoru* (opět je třeba PIN2), a nastavte do něj současný zjištěný kredit, nejlépe zaokrouhlený na jednotky směrem dolů. A hleďte – na displeji se objevila hodnota kreditu, která nikdy nezmizí. Ale abych byl přesný, musím dodat, že na některých telefonech musíte pro zjištění této hodnoty navštívit menu.

Protože popsaný způsob nečte zbývající kredit z databáze operátora, ale prostě odečítá od stanovené hodnoty provolané částky, může se zobrazený kredit od skutečného mírně lišit. Velmi nepříjemné je, že nebere v úvahu cenu odeslaných zpráv SMS (ale u Twistu je často výhodnější zavolat). Čas od času je proto vhodné zkontrolovat odesláním kódu * 1 0+ 1 # aktuální stav a podle něj případně upravit limit ceny hovoru. Pro neustálý přehled o zbývajícím kreditu je však tento postup velmi užitečný.

Nový telefon a staré číslo?

Petr Otrisal: *Vlastním dva roky starý telefon Motorola a předplacenou kartu Twist. Rád bych si ale pořídil jiný, novější telefon, jenže bych si chtěl ponechat svoje staré číslo. Zatím mě napadá jen možnost pořídit si novou sadu Twist a její aktivaci někomu odprodat. Existuje i jiná možnost? Rád bych si zakoupil telefon určený pro Twist sady, nejlépe Siemens.*
Rostislav Kocman: Telefonní číslo není vázáno na konkrétní telefon (ten ale může být naopak zablokovaný právě jen pro jedno telefonní číslo), ale na kartu SIM. To znamená, že pokud ze svého telefonu Motorola vysunete kartu SIM (tato činnost se provádí při vypnutém telefonu) a vložíte ji to do telefonu Siemens nebo jakéhokoliv jiného, po přihlášení do sítě GSM budete mít pořád stejné telefonní číslo.

Nový telefon si můžete koupit v libovolné prodejně – jen musíte chtít telefon za tzv. *nedotovanou* cenu. Ta je podstatně vyšší, než když ji srovnáte s ceníky telefonů nabízených operátory.

Dalším způsobem je pořízení celé nové sady Twist (pokud už máte zájem o Siemens, z nabízených sad doporučuji C25) a prodej karty SIM. Tato cesta může být výhodná, protože nedotovaný Siemens C25 v prodejnách RadioMobilu stojí 6 499 Kč bez DPH (tj. 7 928 Kč s DPH), zatímco sada Twist s tímto telefonem stojí 7 499 včetně DPH. Jenže v ceně sady je samotná karta Twist s kreditem 400 Kč – samostatná se prodává za 1 999 Kč s DPH. Pokud se vám tedy podaří kartu Twist prodat, můžete tímto způsobem na koupi telefonu Siemens C25 ušetřit.

Protože Paegas Twist používá jinou technologii zobrazování a zúčtování zbývajícího kreditu než předplacené karty Eurotel GO, můžete karty Twist používat na většině mobilních telefonů – rozhodně na všech, které jsou v současné nabídce RadioMobilu, a těch je opravdu hodně. Ostatně, před koupí samotného telefonu vám nic nebrání vyzkoušet si správnou funkci s vaší kartou. ■

má volající telefon vypnutý, nebo vás odmítnul?

Rostislav Kocman: Když někomu zavoláte na mobilní telefon a místo hovoru vstoupíte do hlasové schránky, nevíte, jestli má telefon skutečně vypnutý, jestli zrovna váš hovor je blokován nebo byl odmítnut.

Existuje jednoduchý způsob, jak zjistit, jestli má volající telefon skutečně zapnutý – poslat mu textovou zprávu s žádostí o potvrzení stavu doručení. Před zprávu napíšete:

- RadioMobil: *stav#
- EuroTel: yyyy

V okamžiku, kdy taková zpráva přijde na mobilní telefon volajícího, pošle vám mobilní síť oznámení o doručení, případně o nedoručení, a hned víte, jak na tom jste.

nikdy na nic nezapomenete

Marek Lutonský: Tuto situaci možná znáte: doma si vzpomenete na záležitost, kterou je třeba zařídit ihned ráno při příchodu do zaměstnání. Musíte si na ni vzpomenout! Nevíte však, kdy přesně přijdete do práce, proto nemá smysl vytvářet položku s připomenutím v kalendáři PDA a k úkolům budíček není možné přiřadit. Co teď?

Pokud se svým kapesním počítačem synchronizujete i elektronickou poštu, je řešení jednoduché. Napište doma na PDA sami sobě e-mail, co že je třeba udělat. Jakmile po příchodu do zaměstnání provedete synchronizaci s PC, e-mail se automaticky odešle … na vaši vlastní adresu.

včas ukončit hovor se vyplatí

Rostislav Kocman: Tarify našich mobilních operátorů se udávají v korunách za minutu. Každý uživatel mobilního telefonu by však měl vědět, že hovory jsou účtovány po půlminutách – po této době je odečtena polovina minutové sazby. Proto je dobré v průběhu telefonování sledovat čas. Posloužit k tomu může *minutové pípnutí*, které lze nastavit na některých telefonech – po minutě hovoru telefon pípne (signál slyšíte jen vy) a můžete tak odhadnout, kdy uplyne další půlminuta, ve které můžete ukončit hovor.

Možná jste si při telefonování z mobilního telefonu na pevnou linku všimli, že pokud jako první zavěsí účastník na pevné lince, zatímco vy ještě nezavěsíte, bude vám na displeji telefonu stále ubíhat čas hovoru – z vaší strany nebude ukončen. Doba, po které bude ukončen i hovor na vaší straně, je přesně jedna minuta. Během této doby ale zaplatíte minutovou sazbu pro volání na pevnou linku, která je u obou operátorů poměrně vysoká. Proto vždycky, když voláte na pevnou linku, po ukončení hovoru ze strany volajícího zavěste hovor také na svém telefonu.

mobility

NEROZUMÍTE SI SE SVÝM MOBILNÍM TELEFONEM, KAPESNÍM POČÍTAČEM NEBO DIGITÁLNÍM FOTOAPARÁTEM?

NA VAŠE DOTAZY JE PŘIPRAVENA E-MAILOVÁ ADRESA

mobility@cpress.cz

digitální poradna

Co je to firmware?
Digitální fotoaparát obsahuje obvody, které jsou řízeny speciálními programy. Tyto programy jsou souhrnně označovány jako *firmware*. Funkce firmwaru je velmi významná, protože na jeho kvalitě a zpracování závisí všechny funkce přístroje. Například u některých fotoaparátů Kodak lze při nahrání nového firmwaru ušetřit až 20 % spotřeby energie. U fotoaparátů Olympus zase na verzi firmwaru závisí schopnost pracovat s 32MB paměťovou kartou.

Změna firmwaru je dost náročná a takřka nikdy se nedá provádět v domácích podmínkách. Výjimkou jsou pouze některé modely společnosti Kodak, například DC 200, DC 210 nebo DCS 315.

Při pokusu přenést fotografie z fotoaparátu do počítače se objeví chyba „Can't open physical communication port" (nemohu otevřít komunikační port). Čím to je?
Nejčastější příčinou tohoto problému je současná instalace ovladačů pro více zařízení připojených na sériový port. Operační systém

Jiná varianta stejné chyby

Windows umožňuje programu přivlastnit si sériový port pro vlastní potřebu. To ovšem zabrání ostatním programům v jeho použití. Takže před přenosem fotografií musíte vypnout všechny programy, které pracují se stejným sériovým portem. Nejčastěji se jedná o ovladače pro mobilní telefony, přenosné počítače, tablety a jiná zařízení.

Protože nemám pouzdro, poškrábalo se mi sklíčko na objektivu. Jde s tím něco udělat?
Poškození objektivu, ať už je jedná o optickou soustavu nebo jen o přední krycí sklíčko, je vždy nepříjemné. Pomoci může pouze výměna, kterou je schopen provést autorizovaný servis. U digitálních fotoaparátů jsou však opravy často komplikované a servisní střediska odmítají pozáruční opravy provádět. Počítejte s tím, že oprava bude vyžadovat návštěvu autorizovaného servisu a zřejmě nebude nejlevnější. Investice do pouzdra je minimální, používání krytky a šetrné zacházení by u tak drahých zařízení mělo být samozřejmostí.

Dá se někde koupit náhradní kabel pro připojení k počítači? Mám Olympus C-420L a kabel jsem ztratil.
Podle vyjádření společnosti Olympus C&S, která je distributorem pro ČR, je možno libovolné příslušenství koupit v maloobchodní síti. To znamená, že i kabel by měl být k dostání ve všech prodejnách, které prodávají digitální fotoaparáty této značky.

Na dotazy z oblasti digitální fotografie odpovídají odborníci z WWW serveru Grafika.
www.grafika.cz/poradna

GRAFIKA ON-LINE
http://www.grafika.cz

v příštím čísle najdete

Co přinese třetí síť GSM?
Má smysl pořizovat si duální telefon? Sníží se po příchodu třetího operátora ceny GSM komunikace? Kdy bude mít třetí operátor použitelné pokrytí? A kdo to vlastně bude? Budou v síti GSM 1800 rychlejší datové přenosy?

Paging a jeho budoucnost
Proč jsou v jiných zemích pagery tak oblíbené? Paging v České republice – bude vytlačen mobilními telefony? Jak efektivně používat pager a mobilní telefon současně …

Cenová džungle: mobilní komunikační služby
Kolik stojí služby mobilních operátorů – přehled cen. Tipy jak ušetřit.

Můj Mobil: Siemens S10

Mobility 8/99 vyjdou 9. srpna 1999 spolu s časopisem Computer 15–16/99

seznam inzerentů v čísle 7/99

Actebis, Praha . . . 2
Asbis, Praha . . . 15
AT Computers, Ostrava . . . 20
C. P. A. Czech, Staré Hradiště u Pardubic . . . 32
Comdis, Ostrava . . . 19
Complex, Praha . . . 7
Computer Press, Brno . . . 10, 17, 30, 31
I. V. Přeštice, Přeštice . . . 11
Quentin, Praha . . . 21
VT Data, Vysoké Mýto . . . 23

mobility

Vydává **COMPUTER PRESS, a. s.**

Předseda představenstva: Jiří Hlavenka, hlavenka@cpress.cz
Výkonný ředitel: Karel Kalný, kalny@cpress.cz
Obchodní ředitel: Petr Samšuk, samsuk@cpress.cz
Ved. distribuce: Radek Solařík, solarik@cpress.cz
Vedoucí ekonomického oddělení: Renata Svobodová, svobodova@cpress.cz

Šéfredaktor: Marek Lutonský, lutonsky@cpress.cz
Product manager: Karel Kapinus, kapinus@cpress.cz

Redakce:
Rostislav Kocman, kocman@cpress.cz (zástupce šéfredaktora)
Patrick Zandl, zandl@cpress.cz (mobilní komunikace)
Tomáš Holčík, holcik@cpress.cz (digitální fotografie)
Ivo Hlaváček, hlavacek@cpress.cz (manažerské aplikace)

Stálí spolupracovníci:
Tomáš Baránek, baranek@cpress.cz
Pavel Knapp, knapp@cpress.cz
Petr Broža, broza@cpress.cz
Roman Smělý, smely@cpress.cz
Jan Březina, honza@digit.cz
Lukáš Mikšíček, miksicek@sgi.felk.cvut.cz
Petr Lindner, exmail@iol.cz

DTP a layout:
Aleš Kalina, kalina@cpress.cz (DTP),
Ivana Začalová (layout)

Produkce:
Otmar Ševčík, sevcik@cpress.cz

Adresa redakce:
Computer Press Brno
náměstí 28. dubna 48, 635 00 Brno-Bystrc
tel./fax: 05–46 12 21 11, 46 12 21 12

Inzerce:
Computer Press Praha
Karel Kapinus, kapinus@cpress.cz
Andrea Balonová, balonova@cpress.cz
Lucie Jirsová, jirsova@cpress.cz
Pod Vinicí 25, 143 00 Praha 4-Modřany
tel.: 02–61 31 39 30–1, fax: 02–61 31 39 34

Computer Press Brno
Luďka Šikralová, sikralova@cpress.cz
Ivana Srostlíková, srostlikova@cpress.cz
náměstí 28. dubna 48, 635 00 Brno-Bystrc,
tel/fax.: 05–46 12 21 11, 46 12 21 12

Computer Press Ostrava
Rudolf Volný, volny@cpress.cz
Fráni Šrámka 5, 709 50 Ostrava
tel.: 069–662 46 59, fax: 069–663 47 34

Computer Press, sekce Bratislava:
Martin Beneš, benes@cpress.cz
Hattalová 12/A, 831 03 Bratislava
tel: +421-7-44 45 20 48, +421-7-44 25 17 20,
fax: +421-7-44 45 20 46

Časopis Mobility je přílohou časopisu Computer.
Mobility nejsou prodejné samostatně

spolupracující internetový deník
Mobil server
denní zpravodaj ze světa telekomunikací
www.mobil.cz